

Länsstyrelsen
Skåne

Övervakning av beståndsväxlingar hos tropikflyttande småfåglar 2013

Titel: Övervakning av beståndsväxlingar hos tropikflyt-
tande småfåglar 2013

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Lennart Karlsson, Falsterbo fågelstation

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 502-4037-2013

ISBN: 978-91-87423-38-3

Rapportnummer: 2014:4

Layout: Länsstyrelsen Skåne

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, 50 ex

Tryckår: 2014

Omslagsbild: Stenskvätta. Foto: P-G Bentz.

Förord

Genom standardiserad fångst och ringmärkning av småfåglar vid Falsterbo Fågelstation har beståndsväxlingar kunnat följas sedan 1980. Denna rapport redovisar ringmärkningssiffror för 2013 och sätter in dem i den långsiktiga övervakningen av fågelarternas beståndsväxlingar. Långa mätserier som utförts på ett standardiserat sätt gör att vi kan följa förändringar i fåglarnas förekomster under en tid då vårt landskap har förändrats på ett sätt som aldrig tidigare. Förändringar i markanvändning och klimat, förstörelse av biotoper, miljögifter etcetera påverkar vår fågelfauna. Inventeringar som denna utgör ett viktigt underlag för att kunna bedöma om vi når miljömålet: Ett rikt växt- och djurliv.

Data för 24 arter redovisas och av dem är endast två (svarthätta och törnsångare) statistiskt säkerställda som ökande under perioden 1980–2013. Elva arter visar ingen statistisk säker förändring åt någotdera hållet, medan elva arter har signifikanta negativa trender. Bland dessa är ladusvala, näktergal, stenskvätta, trädgårdssångare, lövsångare och svartvit flugsnappare. Ett tydligt mönster med kraftig nedgång kring 1990 kan ses.

Under de senaste 17 åren visar ingen art fortsatt signifikant minskning. Flertalet kurvor planar ut och i enstaka fall kan till och med signifikanta ökningar ses.

Övervakningen har bekostats med medel från Naturvårdsverket för regional miljöövervakning. Författaren ansvarar själv för rapportens innehåll. Rapporten är en del i den regionala miljöövervakningen med syfte att mäta tillståndet i miljön.

Malmö februari 2014, Ola Gustafsson, chef för miljö- och vattenstrategiska enheten och Kristian Nilsson samordnare för den regionala miljöövervakningen.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
METODIK OCH MATERIAL	7
RESULTAT	9
Ringmärkning under hösten 2013	9
Längsiktiga trender	10
Kvantitativa förändringar	11
DISKUSSION	13
Artvis genomgång	16
GÖKTYTA <i>Jynx torquilla</i>	16
BACKSVALA <i>Riparia riparia</i> FL	17
LADUSVALA <i>Hirundo rustica</i> FL	18
TRÄDPIPLÄRKA <i>Anthus trivialis</i>	19
GULÄRLA <i>Motacilla flava</i> FL	20
NÄKTERGAL <i>Luscinia luscinia</i>	21
RÖDSTJÄRT <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	22
BUSKSKVÄTTA <i>Saxicola rubetra</i> FL	23
STENSKVÄTTA <i>Oenanthe oenanthe</i>	24
GRÄSHOPPSÅNGARE <i>Locustella naevia</i> FL	25
SÄVSÅNGARE <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> FL	26
KÄRRSÅNGARE <i>Acrocephalus palustris</i> FL	27
RÖRSÅNGARE <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	28
HÄRMSÅNGARE <i>Hippolais icterina</i>	29
ÄRTSÅNGARE <i>Sylvia curruca</i>	30
TÖRNSÅNGARE <i>Sylvia communis</i>	31
TRÄDGÅRDSSÅNGARE <i>Sylvia borin</i>	32
SVARTHÄTTA <i>Sylvia atricapilla</i>	33
GRÖNSÅNGARE <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	34
LÖVSÅNGARE <i>Phylloscopus trochilus</i>	35
GRÅ FLUGSNAPPARE <i>Muscicapa striata</i>	36
MINDRE FLUGSNAPPARE <i>Ficedula parva</i>	37
SVARTVIT FLUGSNAPPARE <i>Ficedula hypoleuca</i>	38
TÖRNSKATA <i>Lanius collurio</i>	39
Tack	40
Referenser	40
Webreferenser	41

Sammanfattning

Genom standardiserad fångst och ringmärkning av småfåglar vid Falsterbo Fågelstation har beståndsväxlingar kunnat följas sedan 1980. Denna rapport redovisar ringmärkningssiffror för 2013 och sätter in dem i den långsiktiga övervakningen av fågelarternas beståndsväxlingar. Rapporten fokuserar på småfåglar som övervintrar i tropikerna då det har visat sig att många av dem har minskat kraftigt.

Data för 24 arter redovisas och av dem är endast två (svarthätta och törnsångare) statistiskt säkerställda som ökande under perioden 1980–2013. Elva arter visar ingen statistiskt säker förändring åt någotdera hållet, medan elva arter har signifikanta negativa trender. Bland dessa är ladusvala, näktergal, stenskvätta, trädgårdssångare, lövsångare och svartvit flugsnappare. Ett tydligt mönster med kraftig nedgång kring 1990 kan ses.

Under de senaste 17 åren visar emellertid ingen art fortsatt signifikant minskning. Flertalet kurvor planar ut och i enstaka fall kan t.o.m. signifikanta ökningar ses (gräshoppsångare, och härmsångare). Törnsångaren ligger nära gränsvärdet.

Antalet ringmärkta fåglar under hösten 2013 låg överlag under 30-årsmedelvärdet (1980–2009) för respektive art. Sannolikt var häckningsutfallet under 2013 mindre gott, åtminstone i delar av Sverige, beroende på ytterligare en kall och regnrik junimånad i stora delar av landet.

Inledning

Ringmärkning av fåglar är en allmänt spridd och använd metod inom ornitologisk forskning sedan mer än 100 år tillbaka. Våldigt mycket av den kunskap, som idag finns angående fåglars häcknings- och övervintringsområden samt flyttningen däremellan, har erhållits genom återfynd av ringmärkta fåglar.

Under 1900-talets sista decennier fick ringmärkningen ett nytt användningsområde, då även själva fångstsiffrorna blev intressanta. Med växande miljömedvetenhet kom också behovet av goda indikatorer på tillståndet i naturen. Fåglar är sådana indikatorer, inte minst därför att de är relativt lätta att se och att räkna jämfört med många andra djurgrupper. De har också en relativt hög ämnesomsättning jämfört med andra djur av motsvarande storlek, vilket gör att de reagerar snabbt på följderna av miljöförändringar. Förändringar i fågelbestånden blev därför snabbt ett användbart instrument i miljöövervakningen.

Flera metoder används för att mäta förändringarna. Att inventera häckande fåglar är fördelaktigt ur flera synvinklar. Man räknar fåglarna i deras häckningsmiljöer och såväl stann- som flyttfåglar registreras. En nackdel är måhända, att i ett så stort land som Sverige, krävs det många inventerare för att täcka en representativ areal och att man (tyvärr) i hög grad måste förlita sig på ideella insatser. Vissa artgrupper, t.ex. rovfåglar, är dessutom svåra att inventera pga. sina stora revir, vilka dessutom ofta är glest utspridda.

Här kommer fågelstationernas räkning och ringmärkning av flyttfåglar in som ett mycket värdefullt komplement. Med standardiserade metoder kan man från en enda observationspunkt faktiskt få en mycket god bild av den långsiktiga beståndsutvecklingen för de flesta flyttfågellarter. Trenderna kan tolkas som ett genomsnitt av utvecklingen inom respektive arts fennoskandiska utbredningsområde. Man vet inte exakt varifrån fåglarna kommer men återfynd av ringmärkta fåglar kan indikera de huvudsakliga rekryteringsområdena. Genomförandet av standardiserade program vid fågelstationer kräver också en åtskilligt mindre personalstyrka än storskaliga inventeringar och blir därigenom relativt billigt.

De resultat, som redovisas i denna rapport, är en del i den totala ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo Fågelstation, vilken har bedrivits i standardiserad form sedan 1980. Rapporten fokuserar på de småfågellarter som (i huvudsak) övervintrar söder om Sahara. Anledningarna till att just dessa arter valdes är flera, t.ex. att en majoritet av dem har visat klara negativa trender, särskilt under tiden fram till sekelskiftet (Karlsson m.fl. 2002), att de på ett sätt är en homogen grupp, eftersom samtliga arter är flyttfåglar samt att de på ett annat sätt kan ses som en heterogen grupp, eftersom de representerar många olika naturtyper.

Metodik och material

Ringmärkning har bedrivits vid Falsterbo Fågelstation i mer än 60 år. År 1980 standardiserades verksamheten enligt de riktlinjer som anges i Tabell 1 och som i stora drag följer de ursprungliga direktiven (Roos & Karlsson 1981).

Tabell 1. De standardiserade ringmärkningssäsongerna, som har tillämpats vid Falsterbo sedan 1980. De dagliga passen börjar i gryningen, dock alltid på hel- eller halvtimme.

Lokal	Startdatum	Slutdatum	Dagar	Daglig fångsttid (från gryningen)	Nät max. antal och storlek
Fyren (vår)	21 mars	10 juni	82	Min. 4 tim.	21 st. 9x2,7m
Fyren (höst)	21 juli	10 nov	113	Min. 6 tim.	21 st. 9x2,7m
Flommen	21 juli	30 sep	72	Min. 6 tim.	20 st. 9x2,1m

Graden av standardisering har baserats på lokala förhållanden, hänsyn till fåglarna och egen mångårig erfarenhet. Den är dock helt tillräcklig för att få ett jämförbart material från år till år och därmed kan fångstsiffrorna spegla variationer i antal hos de fågelpopulationer, som flyttar förbi Falsterbo. Olika faktorer som påverkar resultaten såsom väder, fångstplatsens (och omgivningens) beskaffenhet, fåglarnas ursprungsområden, stickprovets storlek m.m. har diskuterats av Karlsson m.fl. (2002).

Fångst bedrivs på två lokaler; dels i Fyrträdgården, en ca 100x100 m stor dunge som omger Falsterbo fyr (inkl. några enstaka buskage alldeles utanför) och dels i vassarna i Södra Flommen, en knapp kilometer norr om Fyren. De närmaste omgivningarna är öppet landskap (golfbana) vid båda platserna.

Vid Fyren pågår fångst både på våren och på hösten, medan fångsten på Flommen bedrivs under första hälften av hösten. Användningen av två olika fångstbiotoper betyder att fler arter kan inkluderas i programmet. Vid Fyren har samma nätplatser använts under alla år medan några har flyttats vid Flommen, beroende på vassens utbredning. Alla nät vid Flommen placeras dock alltid i vass. Som fångstredskap används enbart japanska slöjnet med 16 mm maskstorlek. Inga mp3-spelare eller annat, som kan locka fåglarna till näten, används.

Beroende på väderleken varierar antalet dagligen använda nät. Som mest används 21 nät vid Fyren och 20 vid Flommen. Fångst bedrivs varje dag undantaget dagar med kraftigt regn eller hård vind. Av hänsyn till fåglarna måste fångsten ställas in vid sådana tillfällen men det påverkar knappast resultatet, eftersom få fåglar flyttar i dåligt väder.

Näten sätts upp före gryningen och kontrolleras därefter en gång i halvtimmen. Vid den efterföljande ringmärkningen antecknas datum, klockslag (timme), ringnummer, art och ålder (årsunge, fjolåring eller äldre). Om möjligt könsbestäms fåglarna också och i mån av tid eller särskilt intresse insamlas biometriska data och/eller ruggningsuppgifter. Oavsett antal fåglar pågår den dagliga fångsten minst fyra (vår) eller sex timmar (höst). Under dagar med god fågel-tillgång fortsätter verksamheten tills färre än tio fåglar per timme fångas. Efter avslutad fångst tas näten bort från stängerna.

I denna redovisning ingår huvudsakligen fåglar fångade vid Fyren under höstsäsongen men för att utöka materialet har även data för typiska vassfåglar från fångsten vid Flommen inkluderats. Siffrorna anger antalet nymärkta fåglar. Kontroller av redan ringmärkta fåglar är inte inräknade.

Urvalet av arter är, enligt riktlinjerna för projektet, begränsat till långflyttande småfåglar, ibland kallade för "tropikflyttare". Totalt ingår 24 arter men några av dem är så fåtaliga, att den statistiska analysen försvagas. De flesta är typiska nattsträckare men undantag finns, t.ex. svalor och ärlor. Gemensamt för alla är, att deras huvudsakliga övervintringsområden ligger söder om Sahara. Rekryteringsområdena (där fåglarna häckar) varierar beroende på arternas specifika utbredning i Fennoskandien. Återfynd under häckningstid pekar dock på att vid Falsterbo passerar huvudsakligen sydvästkandinaviska fåglar (Roos 1984, falsterbofagelstation.se), medan t.ex. Ottenby på Öland i högre grad berörs av fåglar från norra Skandinavien, Finland och nordvästra Ryssland (Liljefors m.fl. 1985, sofnet.org/ottenby/).

Statistiska tester av trender har gjorts med hjälp av Spearman's rangkorrelation. Detta test visar kontinuiteten hos en trend men tar ingen hänsyn till den kvantitativa förändringen. För att visa denna, jämförs i stället medelvärdena från de första 17 åren (1980–1996) med de 17 senaste (1997–2013). Som fast jämförelsetal för hela perioden används fr.o.m. 2010 medelvärdet 1980–2009 (30 år).

Resultat

Ringmärkning under hösten 2013

Totalt ringmärktes 3 013 exemplar av de 24 arter av tropikflyttare som ingår i undersökningen under hösten 2013. Det är endast 60 % av långtidsmedelvärdet och den sjunde lägsta i den nu 34 år långa serien. Detta beror förstås i hög grad på att de talrikaste arterna (säv-, rör- och lövsångare) alla var fåtaliga.

Artvisa säsongssummor 2013, långtidsmedelvärden 1980–2009 samt medelvärden för perioden 1997–2012 redovisas i Tabell 2. Bland arter med mer än ett ensiffrigt medelvärde ligger 14 st. under långtidsmedelvärdet, två (buskskvätta och svarthätta) ligger ungefär lika med och tre (härmsångare, törnsångare och grå flugsnappare) ligger över.

Tabell 2. Antal ringmärkta fåglar för 24 utvalda arter av tropikflyttare vid Falsterbo hösten 2013, i förhållande till det fasta jämförelsetalet (30-årsmedelvärdet 1980–2009) och till medeltalet 1997–2012. FL efter artnamnet betyder att fåglarna är infångade och ringmärkta vid Flommen, övriga vid Fyren.

Art	Summa 2013	Medelv. 1980–2009	Medelv. 1997–2012
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	0	2	2
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FL	15	43	14
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FL	78	140	86
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	90	125	93
Gulärla <i>Motacilla flava</i> FL	31	48	46
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	6	5	4
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	167	182	169
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FL	50	51	39
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	4	9	3
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i> FL	6	4	4
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> FL	381	588	561
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i> FL	72	92	86
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	950	1 940	1 633
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	53	40	35
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	66	75	79
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	96	40	52
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	112	173	127
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	115	110	146
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	15	21	23
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	573	1 111	781
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	74	62	52
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	11	6	7
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	43	112	82
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	5	17	11
Summa	3 013	4 995	4 135

Motsvarande jämförelse med siffrorna för enbart tiden 1997–2012, ger i många fall mindre skillnader. Fortfarande ligger årets summor för flera arter under medelvärdena men eftersom detta är lägre, ligger flera av dem åtminstone närmare. Några arter (t.ex. buskskvätta, härmsångare och grå flugsnappare) ligger t.o.m. klart över. Däremot ser det fortsatt illavarslande ut för säv-, rör- och lövsångare samt svartvit flugsnappare. Under hösten 2013 ringmärktes av dessa arter 381 sävsångare (det 9:e lägsta i serien), 950 rörsångare (3:e lägsta), 573 lövsångare (6:e lägsta) och 43 svartvita flugsnappare (4:e lägsta).

Bland arterna med summor över medelvärdena ringmärktes 53 härmsångare (6:e högsta i serien), 96 törnsångare (ny högstanotering och tillika ligger de fem högsta säsongssummorna inom de senaste sex åren) och 74 grå flugsnappare (10:e högsta).

Den högsta dagssumman vid Fyren under den del av säsongen, då fångsten så gott som enbart består av tropikflyttare (juli–aug), uppnåddes 20 och 26 augusti, båda gångerna med 113 ex. Vid Flommen förekom inte en enda tresiffrig dagssumma under samma tid. Som mest ringmärktes 91 ex 20 augusti.

Långsiktiga trender

De långsiktiga trenderna (Tabell 3), som visar beståndsutvecklingen, har stora likheter med dem som redovisades i fjolårets rapport. Detta är förväntat i en så pass lång serie som den föreliggande (34 år). Det finns i alla fall nu två arter (svarthätta och törnsångare) med signifikant ökande trend för hela perioden. Fortsatta negativa trender ses hos elva arter, alltså lika många som i fjol. Två av dem (stenskvätta och törnskata) ligger fortsatt på högsta signifikansnivå ($p < 0,001$) precis som i fjol. Backsvala och näktergal har lägre signifikansnivå än i fjol. Övriga är oförändrade.

För att tydliggöra de mönster som finns, har vi delat upp serien i två 17-års perioder: 1980–1996 respektive 1997–2013 (Tabell 3) och jämför dem tillsammans med 34-årstrenderna. Jämförelsen mellan de första 17 åren och 34-årstrenderna (Tabell 3) visar att antalet arter med negativa trender under tiden 1980–96 uppgick till 14 st. varav sju var på högsta signifikansnivå ($p < 0,001$). Sett över hela perioden minskar elva arter varav två med trestjärnigt negativa trender. Fyra arter (göktyta, rödstjärt, härmsångare och grå flugsnappare), som var signifikant minskande under första 17 åren, är inte längre signifikanta och även i övrigt har signifikansnivåerna i allmänhet sjunkit. En art som inte minskade under de första 17 åren var rörsångaren, som nu har en signifikant nedgång. Törnsångaren har numera en positiv trend och svarthättan har förstärkt sin signifikanta ökning i 34-årsserien.

Jämför vi i stället med den senaste 17-årsperioden finns det i denna endast två arter med signifikanta trender och båda är ökande. De ena av de två arterna är den fåtaliga gräshoppsångaren och det resultatet ska förstas tolkas med yttersta försiktighet. Den andra arten är härmsångaren. Den i långtidstrenden klart ökande svarthättan har däremot ingen signifikant trend under de senaste 17 åren. Det finns därutöver några arter som ligger nära signifikans: näktergal (ökande), rörsångare (minskande), törnsångare (ökande) och grönsångare (ökande). Endast tre arter har ett minustecken i kolumnen (Tabell 3).

Allra tydligast syns förändringarna följaktligen i jämförelsen mellan de båda 17-årsperioderna. Under den första skedde drastiska nedgångar medan den senare visar en helt annan bild, där inte en enda av de aktuella arterna minskar. Att det ändå finns långsiktiga minskningar hos nästan hälften av arterna hänger samman med att antalet fåglar inte är lika stort som i början av 1980-talet. Se "Kvantitativa förändringar" nedan.

Vi kan inte generellt knyta trenderna till någon speciell häckningsbiotop mer än i enstaka fall, som t.ex. backsvala, en art med mycket speciella krav på boplatser i sand- och jordbrinkar (se artredovisningarna).

Tabell 3. Trender, visade som korrelation (Spearman's Rangkorrelation, Rs) mellan säsongssumma och år, hos 24 arter tropikflyttare 1980–2013. Som jämförelse visas resultaten av samma test under den första resp. sista hälften av perioden (17 år). FL efter artnamnet betyder att fåglarna är infångade och ringmärkta vid Flommen, övriga vid Fyren.

Signifikansnivåer:

34 år: $R_s > 0,340$, $p < 0,05^*$; $R_s > 0,439$, $p < 0,01^{**}$; $R_s > 0,547$, $p < 0,001^{***}$.

17 år: $R_s > 0,485$, $p < 0,05^*$; $R_s > 0,615$, $p < 0,01^{**}$; $R_s > 0,748$, $p < 0,001^{***}$.

	1980–2013		1980–1996		1997–2013	
	Rs	p	Rs	p	Rs	p
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	–0,200	n.s.	–0,848	***	+0,370	n.s.
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FL	–0,530	**	–0,544	**	+0,387	n.s.
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FL	–0,520	**	–0,662	**	+0,186	n.s.
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	–0,346	*	–0,673	**	+0,346	n.s.
Gulärta <i>Motacilla flava</i> FL	–0,178	n.s.	–0,276	n.s.	+0,295	n.s.
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	–0,428	*	–0,611	*	+0,426	n.s.
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	–0,101	n.s.	–0,620	**	+0,022	n.s.
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FL	–0,355	*	–0,777	***	+0,342	n.s.
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	–0,763	***	–0,930	***	–0,257	n.s.
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i> FL	+0,147	n.s.	+0,125	n.s.	+0,594	*
Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i> FL	–0,133	n.s.	+0,245	n.s.	–0,194	n.s.
Kärsångare <i>Acrocephalus palustris</i> FL	–0,153	n.s.	–0,164	n.s.	+0,099	n.s.
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	–0,524	**	–0,086	n.s.	–0,419	n.s.
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	–0,077	n.s.	–0,757	***	+0,570	*
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	+0,014	n.s.	–0,353	n.s.	+0,249	n.s.
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	+0,388	*	–0,120	n.s.	+0,468	n.s.
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	–0,393	*	–0,502	*	+0,167	n.s.
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	+0,613	***	+0,696	**	+0,221	n.s.
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	+0,038	n.s.	–0,303	n.s.	+0,430	n.s.
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	–0,515	**	–0,767	***	+0,088	n.s.
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	–0,221	n.s.	–0,611	*	+0,312	n.s.
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	+0,119	n.s.	–0,294	n.s.	+0,277	n.s.
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	–0,504	**	–0,799	***	+0,017	n.s.
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	–0,606	***	–0,797	***	–0,081	n.s.
<i>Antal arter med signifikanta positiva trender</i>	2		1		2	
<i>Antal arter med icke-signifikanta trender</i>	11		9		22	
<i>Antal arter med signifikanta negativa trender</i>	11		14		0	

Kvantitativa förändringar

De kvantitativa förändringarna (Tabell 4) är mycket stora hos många arter. Vi har på samma sätt som ovan jämfört de första och de senaste 17 åren med varandra beträffande antalet ringmärkta fåglar. I genomsnitt har 29 % färre tropikflyttare per år ringmärkts under 1997–2013 jämfört med 1980–1996 (jfr. Tabell 4).

Medelvärdena påverkas i vissa fall av extremt höga eller låga säsongssummor. Därför testades också säsongssummorna under de två perioderna mot varandra med ett t-test, som tar

bort effekten av extremt höga eller låga summor och visar om det finns en signifikant kvantitativ skillnad, även om säsongssummorna är låga. Som väntat sammanfaller signifikanserna ofta med de stora skillnaderna i medeltal. Likaså har arterna med signifikanta långtidstrender (Tabell 3) i regel också signifikanta antalsskillnader. De mest signifikanta antalsskillnaderna finns hos stenskvätta och törnskata, som även har bland de största procentuella skillnaderna i medelvärden och de mest kontinuerliga negativa trenderna.

Tabell 4. Medeltalet ringmärkta fåglar per höst under 17-årsperioderna 1980–96 resp. 1997–2013. För att avgöra om de kvantitativa skillnaderna mellan tidsperioderna är statistiskt säkra, testades säsongssummorna från de olika tidsperioderna med tvåsidigt t-test för olika varianser. FL efter artnamnet betyder att fåglarna är infångade och ringmärkta vid Flomen, övriga vid Fyren.

Signifikansnivåer: * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, *** = $p < 0,001$.

Art	Mv 1980–96	Mv 1997–2013	t	Sign
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	3	2	0,277	n.s.
Backsväla <i>Riparia riparia</i> FL	66	14	0,031	*
Ladusväla <i>Hirundo rustica</i> FL	183	85	0,024	*
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	150	92	0,050	n.s.
Gulärla <i>Motacilla flava</i> FL	52	45	0,340	n.s.
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	7	4	0,019	*
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	200	169	0,418	n.s.
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FL	62	40	0,068	n.s.
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	13	3	0,003	**
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i> FL	4	4	0,824	n.s.
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> FL	615	550	0,416	n.s.
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i> FL	99	86	0,296	n.s.
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	2 154	1 593	0,017	*
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	47	36	0,358	n.s.
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	74	78	0,636	n.s.
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	37	54	0,018	*
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	216	126	0,024	*
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	92	144	0,023	*
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	21	22	0,693	n.s.
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 413	769	0,023	*
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	73	53	0,214	n.s.
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	6	7	0,413	n.s.
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	136	80	0,041	*
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	21	10	0,004	**
Totalt	5 743	4 069	0,013	*
Antal arter med signifikant positiv skillnad			2	
Antal arter utan signifikant skillnad			13	
Antal arter med signifikant negativ skillnad			9	

Jämfört med fjolåret har törnsångaren tillkommit som signifikant positiv tillsammans med svarthättan. Båda har också signifikanta positiva långtidstrender. Bland de nio arterna med signifikant negativ skillnad har svartvit flugsnappare tillkommit. Alla har även negativa långtidstrender. Däremot har trädpiplärka och buskskvätta, trots negativa långtidstrender, ingen signifikant antalsskillnad, vilket kan tolkas som att dessa arter har återhämtat sig bättre än andra. Övriga 13 arter har ingen signifikant antalsskillnad.

Sammanfattningsvis visar trender och kvantitativa förändringar de stora minskningarna hos flera arter, som ägde rum 1990, inte har fortsatt under de senaste 17 åren. I vissa fall finns t.o.m. en klar ökning till högre värden än under 1980-talet och några arter närmar sig 1980-talets nivå. Dessa förändringar är dock ännu bara i några fall statistiskt påvisbara och det finns alltså även arter som ligger långt under siffrorna från 1980-talet (se artredovisningarna).

Diskussion

Ovanstående resultat pekar på tydliga förändringar i flera småfågelpopulationer under perioden 1980–2013. Liknande resultat har också rapporterats från andra undersökningar såväl i Norden som i Västeuropa. Olika miljöfaktorer som klimat- och väderleksförändringar, biotopförändringar orsakade bl.a. av modernt jord- och skogsbruk, miljögifter, försurning m.m. är både tänkbara och påvisade som orsaker till förändringar i fågelfaunan. Samverkan mellan flera faktorer kan dessutom mycket snabbt förvärra eller förbättra situationen för en given art (se t.ex. Ottvall m.fl. 2008).

Sett i förhållande till hela populationen är naturligtvis antalet ringmärkta fåglar under en säsong ett litet stickprov men även små stickprov kan uppenbarligen vara relevanta. En unik egenskap med ringmärkningsdata är att antalet fåglar är exakt (*inte* uppskattat!) och standardiseringen medför att byte av observatör (ringmärkare) får ingen eller liten effekt.

Användbarheten av ringmärkningsdata från fågelstationer för populationsövervakning har ofta diskuterats (i Sverige bl.a. av Stolt & Österlöf 1975, Hjort & Lindholm 1978, Svensson m.fl. 1986, Stolt 1987 och Karlsson m.fl. 2005). Betydelsen av topografi och väder, åldersfördelning, täckning av flyttningsperiod, rekryteringsområden, olika arters "fångstbenägenhet" och vegetationsförändringar på fångstplatserna har anförts som faktorer, som påverkar resultaten i högre grad än populationsförändringar. I så fall skulle olika övervakningsprojekt visa vitt skilda resultat. Visst finns det skillnader men trenderna för tropikflyttare är inte något unikt för Falsterbo utan snarast ett mönster över stora delar av Västeuropa inkl. de Brittiska öarna. Vi hade visserligen fler negativa trender 1980–99 än t.ex. punkttaxeringarna inom Svensk Fågeltaxering (Karlsson m.fl. 2005). Dessa jämförelser gjordes dock med en äldre beräkning av punktruttsindex, som strax därefter byttes ut mot en annan metod (TRIM, Lindström & Svensson 2005). Efter metodbytet visar punktruttsindex och ringmärkningsdata vid Falsterbo större likheter än tidigare. En sammanfattning av utvecklingen under de senaste 30 respektive tio åren hos Ottvall m.fl. (2008) visar också stora likheter med de data som finns i Tabell 3. Även resultaten från häckfågeltaxeringar i Danmark visar hög överensstämmelse med Falsterbomaterialet (Heldbjerg m.fl. 2013).

Vid en studie av nattflyttande fåglar vid Falsterbo med hjälp av en infraröd kamera, fann man en positiv korrelation mellan antalet flyttande fåglar på natten och antalet ringmärkta påföljande morgon (Zehnder & Karlsson 2001). Det är alltså *mycket viktigt att hålla fast vid den standardiserade metoden* och inte frestas att sätta upp extra nät eller t.ex. använda mp3-spelare för att locka fler

fåglar eller andra arter till näten. Med en fast metodik i botten kan man lättare hantera de omvärldsfaktorer, t.ex. väder och vegetationsförändringar, som kan tänkas påverka fångsten. I tidigare publicerade arbeten har sådana faktorer diskuterats (Karlsson m.fl. 2002, 2005) och de tas därför inte upp här.

I fångsten vid kustlokaler som Falsterbo under höstarna är antalet årsungar (1k) överrepresenterat hos de flesta arterna (Alerstam 1978, Ralph 1981, Payevsky 1998). Årsvisa jämförelser av åldersfördelningen blir därför tämligen irrelevanta. Förstagångsflyttarna kan, i brist på de äldres erfarenhet, tänkas tveka mer inför passagen av Östersjön (Ehnbom m.fl. 1993). Fångstsiffrorna skulle därmed kunna tolkas som ett mått på häckningsframgång snarare än på storleken av den häckande populationen (Peach m.fl. 1999). Utan tvekan har häckningsresultatet under ett enskilt år inflytande på fångstresultatet men det kan snarare ses som en bonus än något negativt. Diagrammen i den artvisa redovisningen visar att vissa år, t.ex. 1987, 1991, 2007, 2009 och 2012, har låga siffror för många arter. Dessa år var juni månad extremt kall och nederbördsrik, vilket inte gynnar häckningsframgången. Å andra sidan verkar t.ex. 1988, 2008, 2010 och i viss mån även 2011 ha varit bra häckningsår för många arter.

Juni 2013 var nederbördsrikare än normalt i nästan hela Sverige (smhi.se/klimatdata), medan det till skillnad mot fjolåret var något varmare än normalt. Regnet var på sina håll kraftigt och kan påverka fåglarnas häckning eftersom nykläckta ungar riskerar att frysa ihjäl eller bli utan mat. Det kan vara en anledning till årets låga siffror. Det kan också generellt ha varit ont om mat (insekter) men vi har inte lyckats att hitta bra data som visar detta.

Antalet ungfåglar är dessutom beroende av antalet häckande par, samtidigt som det påverkar storleken hos den häckande populationen kommande år, särskilt hos små fåglar med en relativt kort livscykel. Att kunna åldersbestämma fåglarna är alltså en stor fördel. Detta gäller även inom andra fågelövervakningsprojekt som bedrivs under hösten, t.ex. sträckräkningarna vid Falsterbo, där åldersbestämning av bl.a. rovfåglar är en viktig del.

Ett litet antal ungfåglar kan som sagt också bero på en relativt liten häckande population. En starkt påverkande faktor för populationsstorleken hos många av våra tropikflyttare är torkan i Västafrika (Sahelzonen) alldeles söder om Sahara (se t.ex. Payevsky 2006). Inom den tid som omfattas av denna undersökning finns perioder med mycket låga nederbördsindex i Sahelzonen, t.ex. 1982–84 och 1990–93 (särskilt i aug–sept), vilka är närmast synkrona med de kraftiga nedgångarna för många arter, som övervintrar i detta område. Tendensen är för närvarande ett allt mindre årligt nederbördsunderskott jämfört med medeltalet (1950–1979) (jisao.washington.edu/data_sets/sahel/). Under de senaste fem åren finns bara ett (2009) med nederbördsunderskott. Innevarande år ligger f.n. lika med medelvärdet. Även Östafrika (norra Kenya, södra Etiopien) har drabbats av perioder med svår torka (senast 2011), något som kan påverka arter som övervintrar eller flyttar förbi dess områden t.ex. näktergal, kärrensångare, ärtsångare och törnskata.

En tredje faktor som påverkar beståndsstorleken är flyttningen. De arter som ingår i detta projekt är alla långflyttare vars vinterkvarter ligger tusentals kilometer från häckningsområdena. Mängder av faror hotar under flyttningsresan. Dåligt väder, passage av bergs-, öken- och havsområden, födobrist och jakt är några av dessa riskmoment.

I maj 2013 var vädret i Sydeuropa extremt kallt och blött, särskilt i Italien (accuweather.com). Rom hade den kallaste majmånaden på 50 år och i höglänt terräng snöade det ymnigt. Detta ägde rum vid en tid då mängder av flyttfåglar är på väg norrut och dödligheten kan tänkas ha blivit högre än normalt pga. dessa svåra väderförhållanden.

Det är också av intresse att undersöka om förändringarna i fågelbestånden beror på "global warming". Den kraftiga minskningen kring 1990 som redovisas för flera arter i såväl detta som andra projekt kan dock snarare härledas till ovanstående faktorer än den nu så aktuella klimatförändringen. Möjligen skulle den fördröjda återhämtningen hos dessa arter kunna vara klimatrelaterad pga. att insektstopparna inträffar tidigare än äggkläckningen efter att förut varit mera synkrona. Samtidigt kan man tänka sig att fåglarna anländer tidigare på våren (mer föda under flyttningen medför kortare rasttid och snabbare resa) och därmed så småningom återanpassar häckningen till insektstopparna. Detta har bl.a. konstaterats hos svartvit flugsnappare i Holland (Both m.fl. 2006). Man kan också spekulera kring de lyckade häckningsresultaten 2010–11 som en frukt av en "riktig" vinter och en relativt kylig och regnrik vår, vilket gav en rik växtlighet och fördröjde insektstopparna, så att det fanns ovanligt gott om mat för småfåglarna. Dessutom var stannfåglar och kortflyttare fåtaligare pga. stränga vintrar, vilket också kan gynna tropikflyttarna.

Därtill kommer, som tidigare nämnts, en rad andra faktorer som t.ex. skogs- och jordbruksmetoder, såväl i häcknings-, rast- som övervintringsområden (se diskussion hos Ottvall m.fl. 2008). Att analysera dessa faktorer i detalj kräver specialstudier av enskilda arter och ryms inte inom ramen för detta projekt som syftar till att visa vilka förändringar som pågår.

Med långa serier av jämförbara data kan man inte bara följa fågelbeståndens växlingar utan även tidsmässiga förändringar i ankomst- och bortflyttningstid. Här kan klimatförändringen tänkas ha stor direkt påverkan. Följaktligen bör flyttfåglarna anlända allt tidigare. Detta gäller både kortflyttare och arter som övervintrar söder om Sahara (se t.ex. Hüppop & Hüppop 2005 och Jonzén m.fl. 2006). För höstflyttningen är tendenserna inte lika klara, åtminstone inte för de arter som ingår här. Hos många arter anas en tidigareläggning av bortflyttningen men tendenserna är, fränsett något enstaka undantag, inte statistiskt säkra.

Slutligen skall också påpekas, att vi beskriver skeendet under tiden 1980–2013. Den ringmärkning som bedrevs vid Falsterbo före 1980, tillåter tyvärr inte annat än mycket grova jämförelser, eftersom säsongerna var kortare och de dagliga fångstinsatserna varierade. Uppdelningen på 17-årsperioder (Tabell 3 & 4) visar med all tydlighet att hade serien börjat 1997 hade denna rapport sett helt annorlunda ut. Man kan alltså egentligen inte veta om fågelbestånden var normalstora eller ovanligt stora på 1980-talet och om de minskningar som ägt rum därför är "katastrofala" eller "återgång till en mera normal nivå".

Artvis genomgång

I följande avsnitt presenteras varje art i projektet med sammanfattade fakta (antal ringmärkta, medeltal (Mv) 1980–2009 samt åldersfördelning). Vid jämförelser med allmänna trender i Europa refereras till BirdLife International (2004), i Danmark till Heldbjerg m.fl. (2013), i Finland till Väisänen (2005), i Norge till Husby & Stueflotten (2008) och i Sverige till Lindström & Green (2013, Svensk Fågeltaxering SFT, punktrutter och standardrutter) samt sträckräkningar vid Falsterbo (Kjellén 2013). Uppgifter om populationsstorlek i Sverige är hämtade från Ottosson m.fl. (2012).

I figurerna för beståndsutveckling anger staplarna antal ringmärkta per höst och de fyllda cirkelarna anger rullande treårsmedelvärden. Med "långtidsmedelvärdet" etc. avses alltid 30-årsmedelvärdet 1980–2009. FL=data från Flommen, övriga är från Fyren.

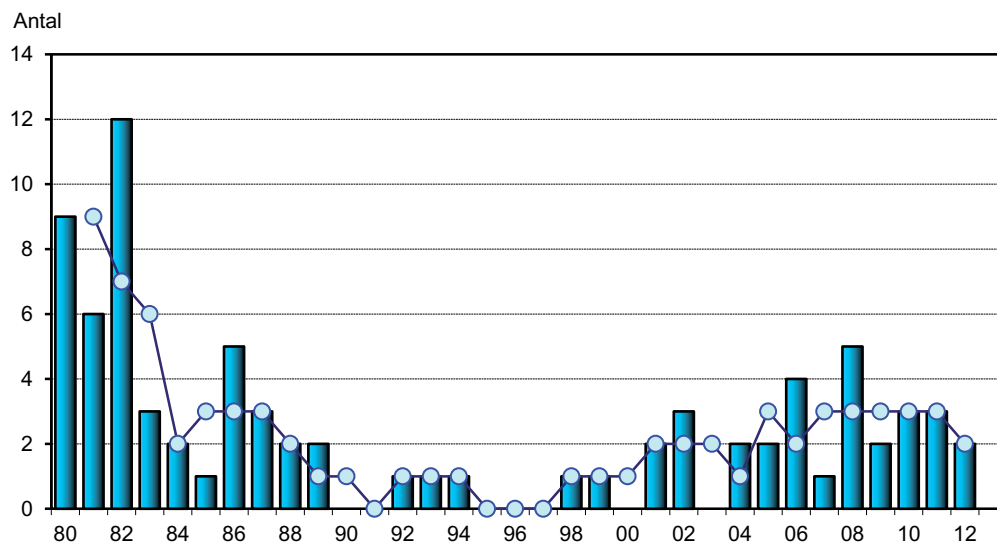
GÖKTYTA *Jynx torquilla*

Ringmärkta hösten 2013: 0. Mv. 1980–2009: 2.

Foto: John Larsen.

Göktytan är en hackspettfågel och som sådan särskilt speciell eftersom den också är flyttfågel med i huvudsak sydsydostlig flyttningsriktning. Arten har minskat kraftigt i sitt europeiska utbredningsområde, särskilt i den västra delen. Den tidigare negativa trenden vid Falsterbo försvagades av många år med samma antal, beroende på att arten alltid har varit relativt sällsynt i fångsten. Under 1990-talet var den inte ens årsviss. En återhämtning kan anas under 2000-talet.

Den negativa trenden har upphört och sedan 2004 är arten åter årsviss (saknades i år). Fortfarande är det väldigt få fåglar i materialet. I Svensk Fågeltaxering är långtidstrenden signifikant negativ men även där syns en viss återhämtning på senare tid.

Den svenska populationen uppskattas till ca 25 000 par, varav 250 (1 %) i Skåne.

Flest göktytor ringmärks under senare hälften av augusti. Genomsnittligt mediandatum infaller 25 augusti.

BACKSVALA *Riparia riparia* FL

Antal ringmärkta hösten 2013: 15. Årsungar (1k): 13, äldre (2k+): 2. Mv. 1980–2009: 43.

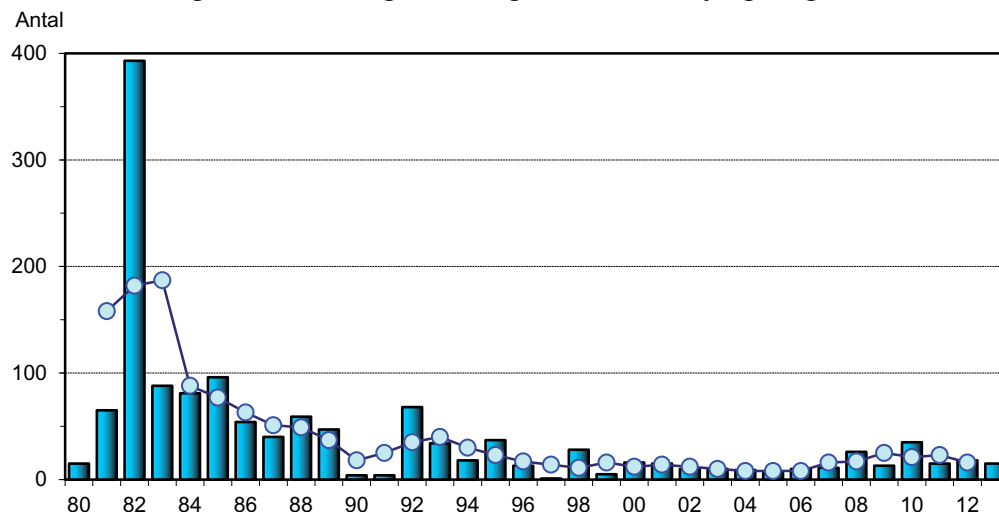

Foto: Tommy Flies.

Backsvalan är en av fyra dagsträckande arter bland dem som redovisas här. Flest fåglar fångas och ringmärks under lugna, vindstilla dagar då svalorna i mängd kan jaga lågt över vassen i Flommen. Sådana väderlägen inträffar i princip fortfarande någon dag per säsong men svalorna är betydligt färre. År 1982 ringmärktes extremt många men oavsett detta är trenden klart negativ, om än stabiliserad på låg nivå de senaste åren.

Årets antal (15) ligger långt under långtidsmedelvärdet (43) men nära medelvärdet

för 1997–2012 (14, Tabell 2). Långtidstrenden (1980–2013) är signifikant negativ men trenden för de senaste 17 åren är inte signifikant (Tabell 3). Sträckräkningarna vid Nabben uppvisar en liknande utveckling medan häckfågeltaxeringen är mera entydigt negativ.

Den kvantitativa skillnaden mellan de första 17 åren i serien och de senaste 17 är också signifikant (Tabell 4). Backsvalan har alltså minskat kraftigt, särskilt i Sydsverige, sedan 1980-talets början. Den nuvarande populationen uppskattas till 56 000 par varav 9 000 (16 %) i Skåne. Även från Danmark rapporteras klar minskning.

En anledning till nedgången är en försämrad tillgång på boplatser (brinkar i grustag). Grustäckerna blir allt färre och det är ett uttalat (miljö)mål att så skall ske. Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), som arbetar för detta mål, redovisar en 80-procentig minskning av grusanvändningen från 1984 till 2009. Kraftiga regn kan därtill orsaka att brinkarna rasar och häckningar därigenom spolieras.

Backsvalan övervintrar i Västafrika och förhållanden där kan också påverka beståndsutvecklingen.

Vid Falsterbo (Flommen) ringmärks backsvalor huvudsakligen från mitten av augusti till början av september. Genomsnittligt mediandatum 1980–2012 är 24 augusti men i år inföll det redan 23 juli, vilket indikerar att det huvudsakligen var lokala fåglar.

LADUSVALA *Hirundo rustica* FL

Ringmärkta hösten 2013: 78. Årsungar (1k): 70, äldre (2k+): 18. Mv. 1980–2009: 140.

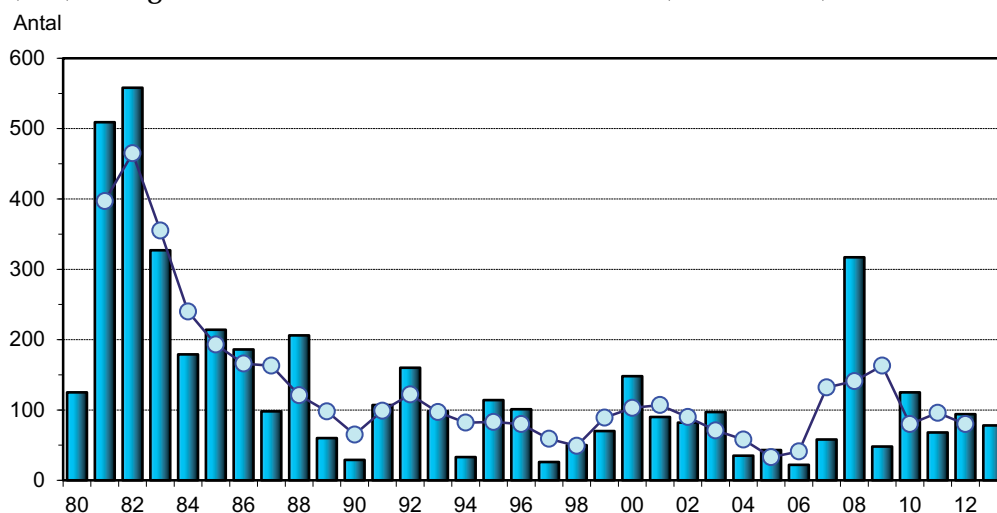
Foto: P-G Bentz/Sturnus.

Ladusvalan är en av de arter, hemmahörande i jordbrukslandskap, som har minskat kraftigt, särskilt under 1980-talet och början av 1990-talet. I vårt material förstärks nedgången något av de extremt höga summorna 1981–82, men liksom hos backsvalan är långtidstrenden signifikant negativ. Siffrorna för de senaste 17 åren (Tabell 3) visar däremot ingen signifikant trend. Sträckräkningarna och häckfågeltaxeringen visar en nedgång fram till mitten av 1990-talet men därefter en tydligare ökning än i vårt material. Det gör att långtidstrenden inte blir signifikant i dessa Undersökningar.

Även den danska häckfågeltaxeringen visar ett sådant mönster. Inom alla projekten är mellanårsvariationerna stora.

Det svenska beståndet uppskattas f.n. till ca 180 000 par varav 20 000 (11 %) i Skåne. Den kvantitativa skillnaden är signifikant (negativ) mellan de första och de senaste 17 åren (Tabell 4).

Vid Falsterbo ringmärks ladusvalor nästan uteslutande vid Flommen och under hela säsongen utan speciell topp. Antalet märkta fåglar är delvis beroende av om svalorna övernattar i vassen och kan fångas när de lyfter i gryningen. Likaså, som beskrivits under backsvala ovan, kan stora svärmar jaga över vassarna i stilla väder. Årets fångstsumma (78) ligger under långtidsmedelvärdet (140) men ganska nära medelvärdet för 1997–2012 (86, Tabell 2).

Ladusvalan flyttar dagtid söderut under augusti, september och början av oktober. Genomsnittligt mediandatum är 30 augusti. I år inföll mediandatum redan 2 augusti och två tredjedelar av säsongssumman ringmärktes under början av säsongen (21 juli–10 aug), sannolikt tydande på ett bra häckningsresultat för Nässets ladusvalor. Däremot är det svårare att förklara den väldiga tomhet som rådde under perioden 21 augusti–20 september (18 % av säsongssumman) medan andelen märkta under de sista tio dagarna i september var normalt (17 %).

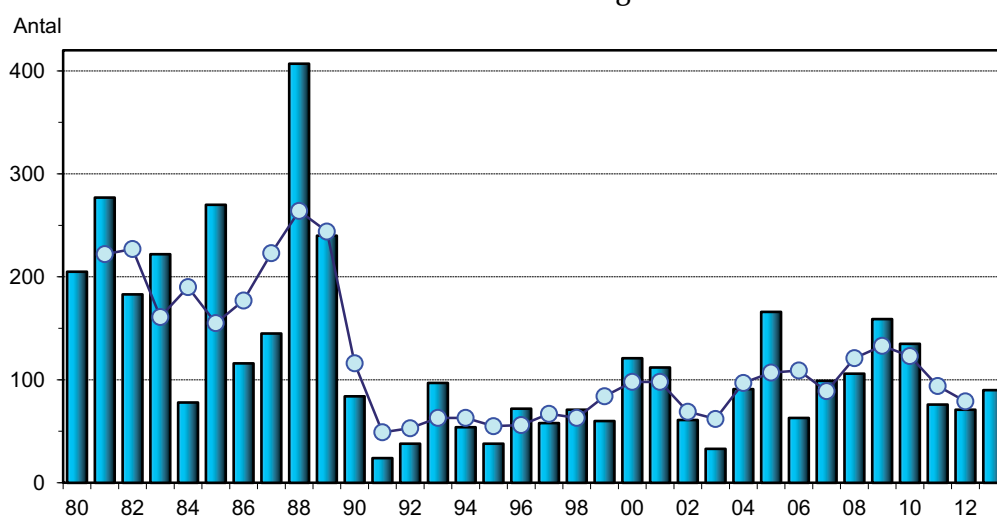
TRÄDPIPLÄRKA *Anthus trivialis*

Ringmärkta hösten 2013: 90. Årsungar (1k): 89, äldre (2k+): 1. Mv. 1980–2009: 125.

Foto: P-G Bentz/Sturnus.

Trärdpiplärkan är en av Sveriges vanligaste fågelarter med uppskattningsvis 2,4 milj. häckande par. Den förekommer i gles skog, skogsbyn och gläntor. Arten har funnit en ny biotop i ett par år gamla igenväxande kalhyggen eller på utdikade myrar (Svensson m.fl. 1999). I Skåne beräknas populationen till ca 35 000 par (1,5 %) och på Falsterbonäset är trärdpiplärkan högst ovanlig som häckande. Däremot är den mycket vanlig som sträckande under tidig höst.

En mycket kraftig nedgång ägde rum kring 1990, vilken kan ses i alla större svenska fågelövervakningsprogram och även i de övriga nordiska ländernas. Trenden för de första 17 åren i vår serie är således signifikant negativ på högre nivå ($p < 0,01$) medan den nuvarande 34 år långa serien visserligen är signifikant på enstjärnig nivå ($p < 0,05$) men ligger samtidigt nära gränsvärdet för icke-signifikans. De senaste 17 årens ringmärkningssiffror visar en ökning, som också ligger nära gränsvärdet (Tabell 3). Kvantitativt sett ligger siffrorna ett stycke under de första 17 årens. Skillnaden är inte signifikant men lika med gränsvärdet (Tabell 4).

Såväl svensk som dansk häckfågeltaxering visar på en signifikant långsiktig minskning med en stabilisering eller svag ökning på senare år. Den nya serien (start 1998) med standarddruttr inom SFT visar en ökning. Sträcksiffrorna vid Nabben under 2000-talet ligger på en högre nivå än under 1980-talet.

Antalet ringmärkta trärdpiplärkor under hösten 2013 uppgick till 90 ex och ligger under både långtidsmedelvärde (125) och medelvärde för 1997–2012 (93).

Trärdpiplärkans huvudsträckperiod vid Falsterbo infaller under senare hälften av augusti och början av september, då den är den vanligaste dagsträckande arten. Genomsnittligt mediandatum för fångsten infaller 24 augusti men i år inte förrän 31 augusti.

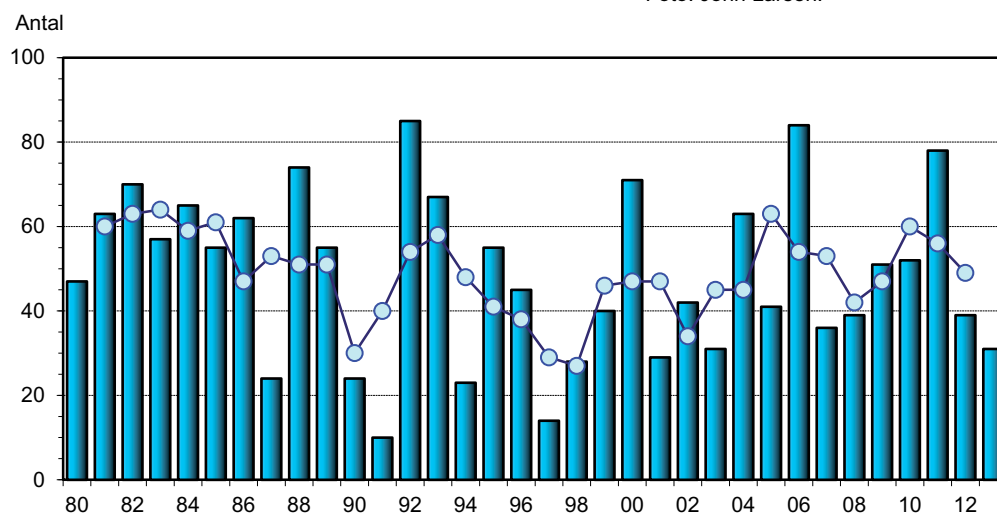
GULÄRLA *Motacilla flava* FL

Ringmärkta hösten 2013: 31. Årsungar (1k): 27, äldre (2k+): 4. Mv. 1980–2009: 48.

Gulärulan förekommer i Sverige med en sydlig och en nordlig ras. Båda passerar Falsterbo under flyttningen men är då svåra att skilja åt t.o.m. i handen. Den sydliga rasen finns på fuktiga betesängar och har minskat i takt med arealen av sådan betesmark. Av totalt ca 360 000 par gulärulor i Sverige beräknas endast ca 18 000 tillhöra den sydliga rasen och 13 % av dessa antas häcka i Skåne.

Foto: John Larsen.

Årets summa, 31 ex, ligger klart under såväl långtidsmedelvärdet (48) som medelvärdet 1997–2012 (46). Någon signifikant trend finns inte men som hos många andra arter ses en antydning till nedgång på 1990-talet och därefter en uppgång. Denna syns tydligare i sträckräkningarna vid Nabben, där gulärulan är talrik. Den negativa trend, som finns i punktrutterna i häckfågeltaxeringen, kan bero på att provytorna huvudsakligen är belägna i Sydsverige. Samma utveckling ses även i Danmark.

Som dagsträckare och de öppna markernas fågel är gulärulan svärfångad. Arten övernattar emellertid i vass (likt ladasvalan) och många av de fåglar, som ingår i vårt material, har fångats i gryningen när de lämnar nattkvisten. Vissa år används fångstområdet mera frekvent som övernattningsplats än andra. Detta bidrar till stora fluktuationer i fångstsiffrorna.

Gulärulans flyttningstid sammanfaller med trädpiplärkans och mediandatum är 26 augusti. Årets mediandatum inföll 4 september, alltså precis som för trädpiplärkan betydligt senare än normalt. Denna senareläggning kan bero på flera saker, t.ex. senare häckning än normalt, förseonat sträck pga. ogynnsamt sträckvader eller relativt fler fåglar från nordligare rekryteringsområden (bättre häckningsresultat där än i söder).

NÄKTERGAL *Luscinia luscinia*

Ringmärkta hösten 2013: 6. Årsungar (1k): 6, äldre (2k+): 0. Mv. 1980–2009: 5.

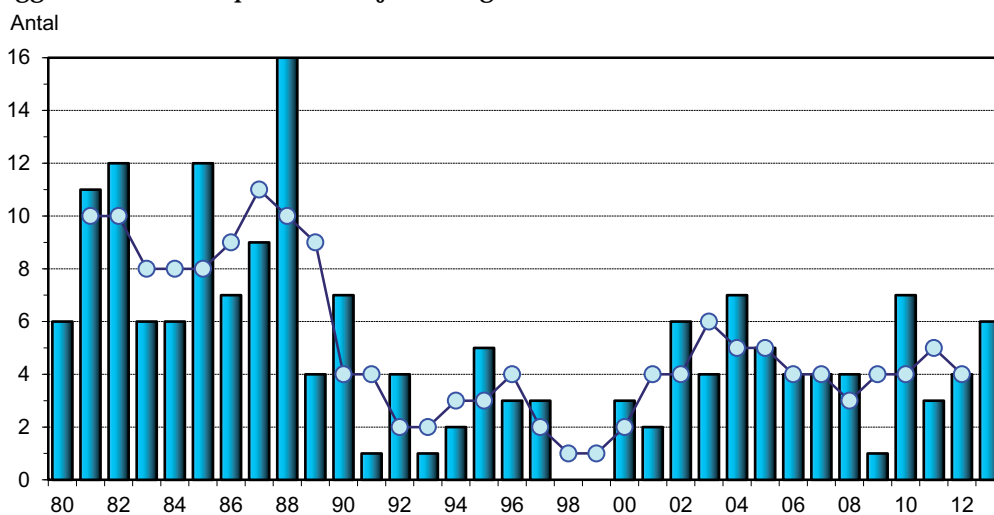
Foto: John Larsen.

Näktergalen är en utpräglad nattflyttare. Flyttningsriktningen är (syd)sydostlig, vilket delvis förklarar de låga summorna vid Falsterbo. Det ringmärks faktiskt fler näktergalar under vårsträcket, vilket f.ö. är typiskt för sydostflyttande arter vid Falsterbo (Roos m.fl. 1985). Fångsten på hösten består nästan uteslutande av ungfåglar. En tredjedel av det svenska beståndet på ca 37 000 par beräknas vara skänst.

Årets siffra (6) är förstås ett minimalt stickprov.

Trots det kan man ana samma mönster som

hos många andra arter: kraftig nedgång kring 1990 och en tendens till återhämtning på senare år. Långtidstrenden är fortfarande signifikant negativ liksom trenden för de första 17 åren i serien. För de senaste 17 åren är trenden icke-signifikant men har i alla fall ett plustecken (Tabell 3). Både den svenska och danska häckfågeltaxeringen visar signifikanta minskningar. Efter sekelskiftet ligger den svenska på en mera jämn, lägre nivå.

Näktergalens höstflyttning äger rum i augusti och mediandatum är 16 augusti.

RÖDSTJÄRT *Phoenicurus phoenicurus*

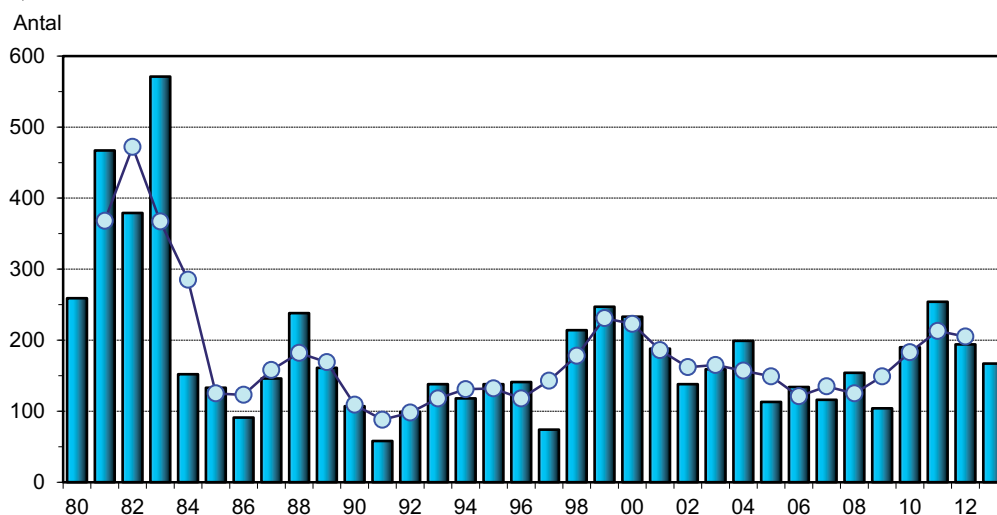
Ringmärkta hösten 2013: 167. Årsungar (1k): 149, äldre (2k+): 18. Mv. 1980–2009: 182.

Rödstjärten förekommer i all slags gles skog, ofta på torr mark, men den finns också i trädgårdar och parker. I Sverige beräknas beståndet till 900 000 par varav endast 7 000 (0,8 %) i Skåne, något som verkar förvånansvärt lite.

Beståndsutvecklingen är likartad i Sverige, Danmark och Finland med en plötslig nedgång 1983–85 och därefter en långsam återhämtning. Detta ses också i märkningssiffrorna före 1980, då rödstjärten troligen var betydligt vanligare än någonsin därefter, även om de siffrorna inte är standardiserade (Roos 1984).

Foto: P-G Bentz/Sturnus.

Summan för 2013 (167) ligger under långtidsmedelvärdet (182) men väldigt nära medeltalet 1997–2012 (169). Arten har ingen signifikant trend, vare sig under alla 34 åren eller den senaste 17-årsperioden. Däremot ses en signifikant negativ trend under de första 17 åren (Tabell 3). Någon signifikant kvantitativ skillnad mellan de första och de senaste 17 åren finns dock inte (Tabell 4). I Häckfågeltaxeringen är långtidstrenden negativ men däri ingår även fem år på 1970-talet med mycket höga värden. I övrigt påminner själva kurvan om ovanstående.

Rödstjärten häckar i hål och är således beroende av tillgången på sådana, vilket kan påverka beståndets storlek. Övervintringen i Sahelzonen i Västafrika är en annan populations-reglerande faktor, som klart framgår vid en jämförelse mellan nedgången på 1980-talet och mycket svår torka i Sahel under samma tid.

Rödstjärtarna flyttar åt (syd)sydväst och passerar Falsterbo från ca en vecka in i augusti till slutet av september. Genomsnittligt mediandatum är 11 september. Detta relativt sena datum för en tropikflyttare beror på att arten är väl så vanlig i norra som i södra Sverige. I år inföll mediandatum redan 28 augusti, vilket är det tidigaste som registrerats för rödstjärt under alla de 34 åren med standardiserad ringmärkning. Relativt litet inslag av fåglar norrifrån kan vara en orsak (jfr. gulärta ovan).

BUSKSKVÄTTA *Saxicola rubetra* FL

Ringmärkta hösten 2013: 50. Årsungar (1k): 45, äldre (2k+): 5. Mv. 1980–2009: 51.

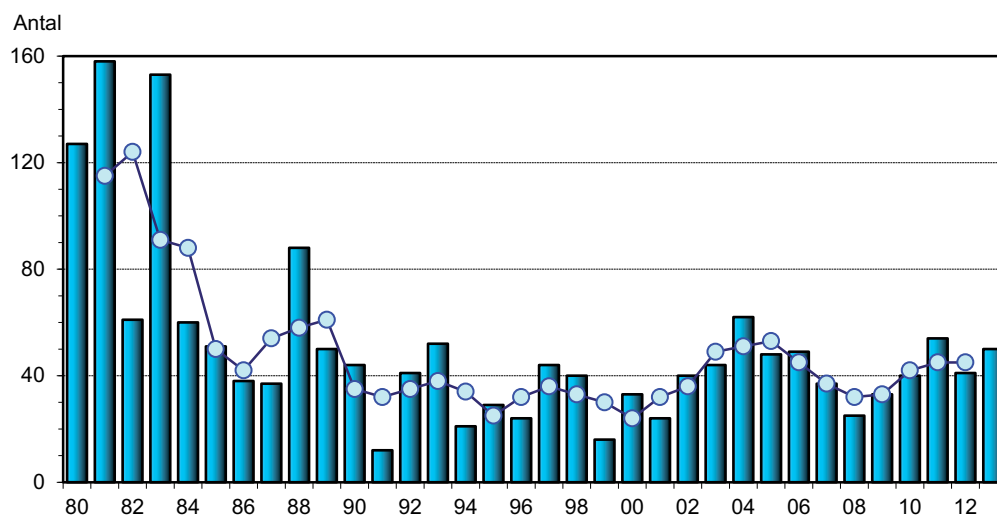
Buskskvättan förekommer i många öppna biotoper, oftast i anslutning till jordbrukslandskapet, där den missgynnats av jordbrukets modernisering. I Sverige har den numera tagit kalhyggen i besittning, vilket den inte kunnat göra t.ex. i Danmark, där nedgången är kraftigare än i Sverige. Det svenska beståndet beräknas till ca 250 000 par varav knappt 10 000 (4 %) i Skåne.

Foto: Jens B Bruun.

Våra siffror visar en signifikant minskning i långtidstrenden. Signifikansen är dock svagare än under de första 17 åren (Tabell 3). Under de senaste

17 åren är trenden inte signifikant men med plustecken. Det finns ingen signifikant kvantitativ skillnad mellan 17-årsperioderna (Tabell 4). Utvecklingen påminner i hög grad om rödstjärtens. Båda arterna övervintrar i Sahelzonen och tillhör alltså dem, som drabbats av torkan i området.

Årets antal (50) ligger nära långtidsmedelvärdet (51) och är klart högre än medelvärdet för 1997–2012 (39).

Flyttningstiden sträcker sig från andra veckan i augusti till mitten av september. Genomsnittligt mediandatum vid Falsterbo är 23 augusti. I år inföll det 22 augusti.

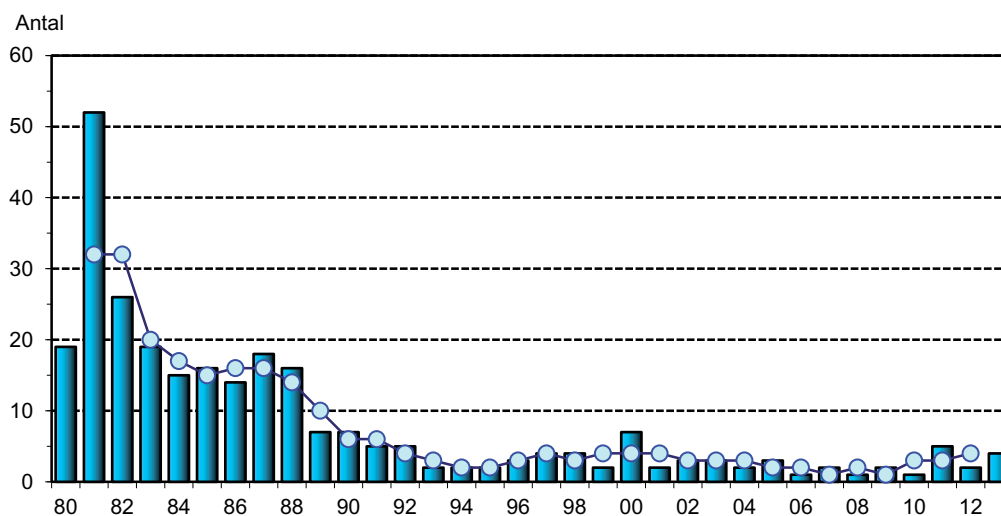
STENSKVÄTTA *Oenanthe oenanthe*

Ringmärkta hösten 2013: 4. Årsungar (1k): 4, äldre (2k+): 0. Mv. 1980–2009: 9.

Stenskvättan är knuten till mer eller mindre steniga biotoper, framför allt för att där kunna gömma sitt bo. Därtill vill den ha kortbevuxen mark för födosök. På stengårdsgårdarnas tid var arten vanlig i jordbrukslandskapet, numera är den nästan försvunnen. Svensk Fågeltaxerings punkttaxering, med flest rutter i södra Sverige, visar samma trend som ringmärkningen vid Falsterbo, vilket tyder på en majoritet sydliga fåglar i fångsten.

Foto: Jens B Bruun.

Från Danmark rapporteras också kraftig tillbakagång. I fjällen är stenskvättan fortfarande ganska vanlig men det är oklart hur många av dessa som flyttar förbi Falsterbo. Uppskattningvis finns ca 290 000 par häckande i Sverige, varav ca 4 000 (1,4 %) i Skåne.

Endast fyra stenskvättor ringmärktes hösten 2013. Arten har en fortsatt starkt negativ långtidstrend medan den faktiskt inte är signifikant för den senaste 17-årsperioden, mycket beror det emellertid på att den är så fåtalig. Således finns även en signifikant kvantitativ skillnad mellan den första och senaste 17-årsperioden. Även här bör dock påpekas att antalet fåglar är väldigt litet.

Vid Falsterbo pågår höstflyttningen från ca 10 augusti till slutet av september. Genomsnittligt mediandatum infaller 24 augusti. Mediandatum per decennium är 23 augusti för 1980-talet, 6 september för 1990-talet och 1 september för 2000-talets första decennium. Denna förskjutning beror troligen på bortfall av lokala fåglar tidigt på säsongen.

GRÄSHOPPSÅNGARE *Locustella naevia* FL

Ringmärkta hösten 2013: 6. Årsungar (1k): 6, äldre (2k+): 0. Mv. 1980–2009: 4.

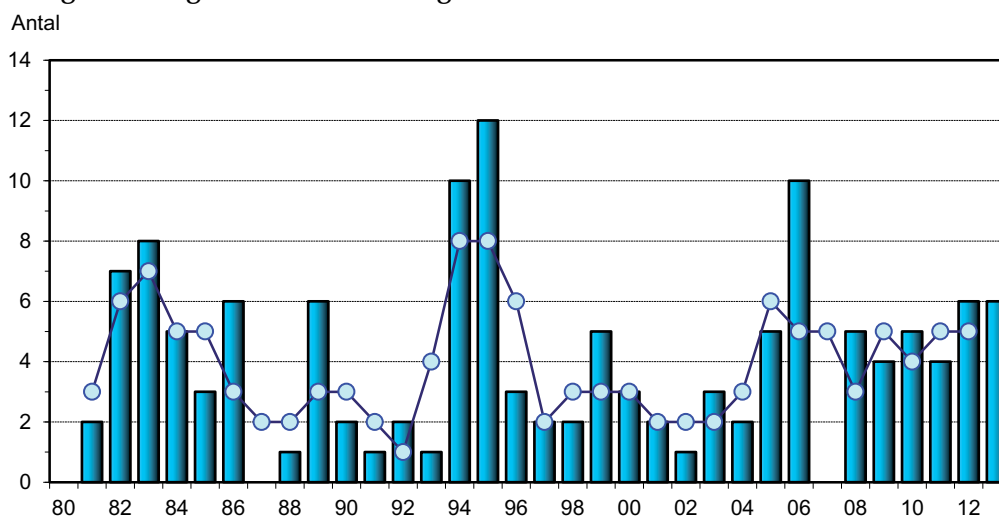
Foto: John Larsen.

Gräshoppsångaren har invandrat till Sverige under 1900-talet både från öster och söder. Lokalt, bl.a. i Skåne, har stora variationer i antal häckande par noterats (Svensson m.fl. 1999). Ca 4 600 par häckar i Sverige varav ca 900 (20 %) i Skåne.

Vid Falsterbo ringmärks arten årligen i litet antal varierande mellan noll och tolv. Under den senaste 17-årsperioden ses faktiskt en ökning som är signifikant men antalet fåglar är så få och den skall läsas därefter. Långtidstrenden är inte signifi-

fikant och ingen kvantitativ skillnad föreligger mellan 17-årsperioderna (Tabell 3 & 4).

I Häckfågeltaxeringen minskar arten signifikant, så även i Danmark.

Gräshoppsångarens höstflyttningstid infaller mellan början av augusti och mitten av september. Genomsnittligt mediandatum är 28 augusti.

SÄVSÅNGARE *Acrocephalus schoenobaenus* FL

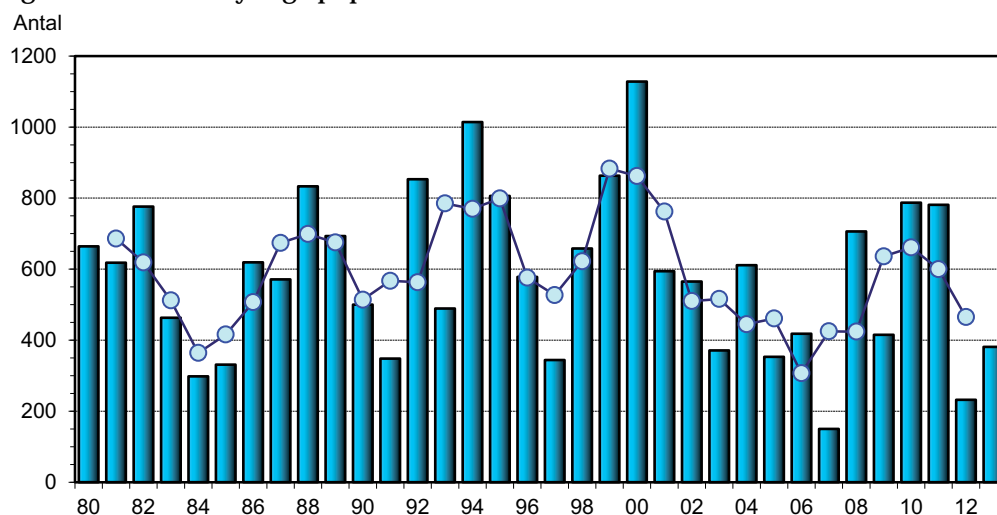
Ringmärkta hösten 2013: 381. Årsungar (1k): 325, äldre (2k+): 56. Mv. 1980–2009: 588.

Sävsångaren är en "vassnära" art, som trivs på fuktiga igenväxande buskiga ängar med vass, säv eller högrötsvegetation. I Sverige finns två populationer, varav den ena (sydliga) har invandrat söderifrån och den andra (nordliga) österifrån. Totalt beräknas ca 100 000 par häcka i Sverige och av dessa finns ca 3 000 (3 %) i Skåne.

Åtminstone den sydliga populationen, som övervintrar i Sahelzonen, sannolikt i närheten av Tchadsjön, har tidvis drabbats hårt av torkan där. De sävsångare som ringmärks vid Falsterbo bör rimligen tillhöra den sydliga populationen.

Foto: Björn Malmhagen.

Sävsångaren har stora mellanårsvariationer och figuren ovan visar en ojämn men dock svagt ökande trend fram t.o.m. 2000. Nedgången därefter följer rörsångarens och kan eventuellt bero på liknande orsaker (t.ex. storskalig vass- och buskröjning). Det extremt låga antalet 2007 antogs bero på en ovanligt regnig sommar (Karlsson 2007). Det finns emellertid ingen signifikans vare sig i trender eller kvantitativa skillnader (Tabell 3 & 4). I Häckfågeltaxeringen är trenden signifikant minskande men liksom hos rödstjärten ingår även fem år i slutet av 1970-talet med höga värden. Den danska häckfågeltaxeringen visar ingen signifikant trend.

Årets siffra (325) är den nionde lägsta i serien och når inte upp till hälften av vare sig långtidsmedelvärdet (588) eller medelvärdet för 1997–2012 (561, Tabell 2). Anledningen är med all sannolikhet en relativt dålig häckningssäsong.

Den tidsmässiga fördelningen visar att 44 % av fåglarna ringmärktes före 11 augusti och mediandatum inföll redan 17 augusti (genomsnittligt: 24 aug). Denna fördelning påminner starkt om fjolårets, då vi misstänkte att många av de sävsångare som ringmärktes hade ett regionalt ursprung och kom från områden där häckningen lyckats relativt bättre än längre norrut. Sannolikt är förhållandet likartat nu. Även på lång sikt är sävsångaren emellertid en av de (få) arter inom detta projekt, som visar en signifikant ($p < 0,01$) tidigareläggning av mediandatum under höstflyttningen i perioden 1980–2013.

KÄRRSÅNGARE *Acrocephalus palustris* FL

Ringmärkta hösten 2013: 72. Årsungar (1k): 59, äldre (2k+): 13. Mv. 1980–2009: 92.

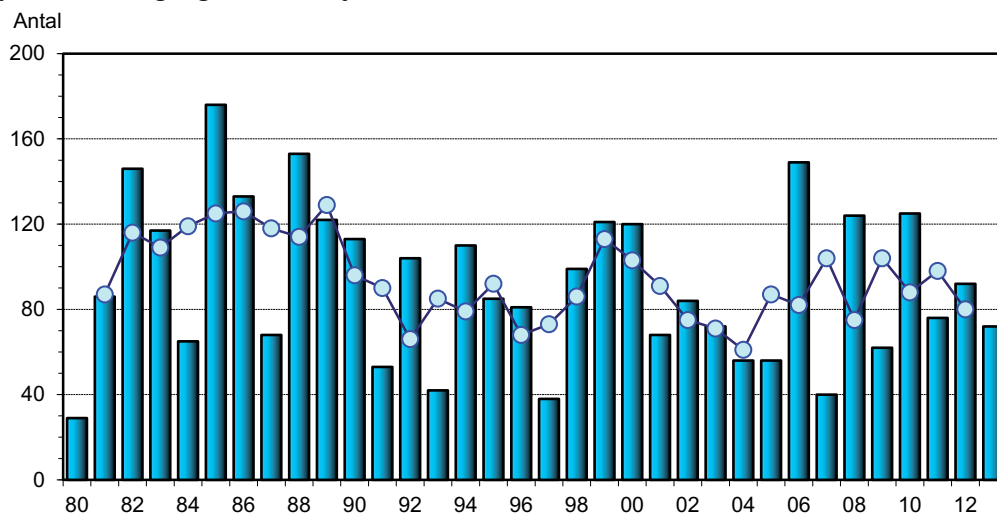

Foto: Jan Elmelid/N.

Kärresångaren är den *Acrocephalus*-art av de tre som ingår i detta projekt som är minst knuten till bladvass under häckningstiden, då den föredrar högrötsvegetation. Under flyttningen rastar kärresångaren däremot gärna i bladvass.

Kärresångaren har ökat sitt utbredningsområde i Sverige under 1900-talet ungefär fram t.o.m. 1980-talet. Enligt de senaste beräkningarna finns ca 24 000 par i Sverige och därav finns ca 15 000 par (63 %) i Skåne. Om någon art i detta projekt ska kallas "skånsk", då är det alltså kärresångaren.

I vårt material syns ovannämnda ökning i början av perioden men även kärresångaren visar en antydning till nedgång under början av 1990-talet.

Årets fångstsiffra (72) ligger under långtidsmedelvärdet (92) och även under medelvärdet för 1997–2012 (86, Tabell 2). Inga signifikanta förändringar finns vare sig i trend eller i kvantitet. Trots stora mellanårsvariationer verkar kärresångaren ha ett tämligen stabilt bestånd i Sverige (Skåne). I de svenska punkttaxeringarna är trenden signifikant ökande men i dessa ingår även de fem sista åren på 1970-talet när arten verkligen expanderade. I Danmark är den senaste trenden inte längre signifikant ökande.

Kärresångaren är en av de senast anländande och tidigast bortflyttande av våra flyttfåglar. Höststräcket vid Falsterbo äger huvudsakligen rum under augusti med generellt mediandatum den 14:e. Liksom hos sävsångaren flyttar de gamla fåglarna bort tidigare än de unga. I år inföll mediandatum 16 augusti, alltså tämligen normalt.

RÖRSÅNGARE *Acrocephalus scirpaceus* FL

Ringmärkta hösten 2013: 950. årsungar (1k): 712, äldre (2k+): 238. Mv. 1980–2009: 1 940.

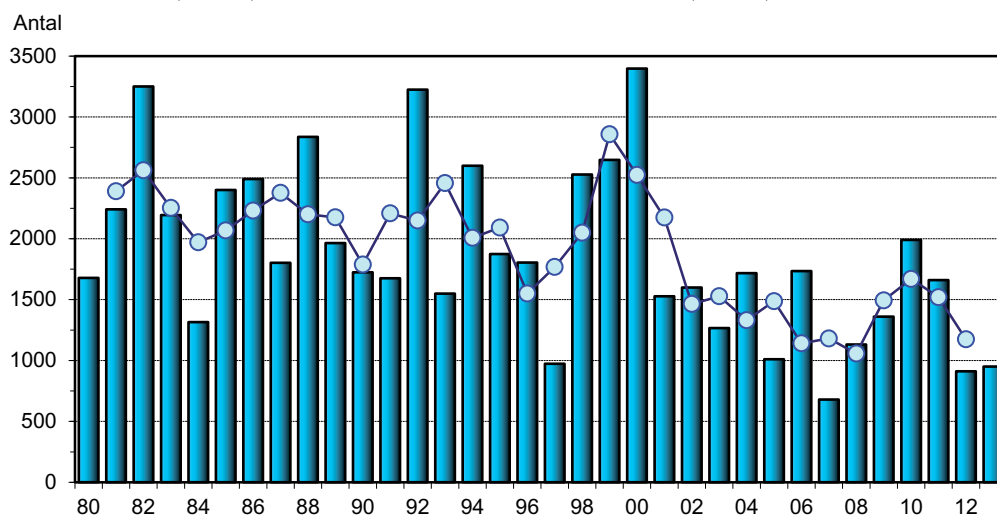
Foto: Mikael Arinder/Skånska Bilder.

Rörsångaren är den talrikaste arten inom detta projekt. Den är starkt knuten till bladvass och ringmärks därför i stort antal vid Flommen.

I Sverige häckar rörsångaren allmänt upp till Dalälven. Från början av 1960-talet fram till ungefär 1990 ökade populationen av rörsångare i Sverige kraftigt. Anledningen var eutrofieringen av många sjöar och minskat bete längs stränderna, vilket ledde till att väldiga vassbälten bildades (Svensson m.fl. 1999).

Numera har igenväxningen upphört och ersatts av en minskande vassareal bl.a. genom restaurering av igenväxta sjöar. Den senaste beståndsuppskattningen lyder på 290 000 par och den skånska andelen beräknas till 25 000 par (9 %).

Antalet ringmärkta hösten 2013 (950) är det tredje lägsta i hela serien, långt från såväl långtidsmedelvärdet (1 940) och medelvärdet för 1997–2012 (1 633).

Brist på häckningsbiotop kan vara *en* orsak till att rörsångarbeståndet har minskat under 2000-talet, vilket syns både i ovanstående figur och i Häckfågeltaxeringen. Sålunda har rörsångaren en signifikant negativ långsiktig trend medan 17-årstrenderna inte är signifikanta (Tabell 3). Däremot finns en signifikant kvantitativ skillnad mellan de båda 20-årsperioderna (Tabell 4). I Danmark fortsätter beståndet att minska under 2000-talet och i Finland var trenden kontinuerligt ökande fram till sekelskiftet, då den vände ganska brant nedåt.

Rörsångare fångas under hela Flommenssäsongen med maximum under tiden 10–31 augusti. De gamla fåglarna flyttar före de unga. Genomsnittligt mediandatum infaller 21 augusti och i år inföll mediandatum exakt denna dag.

HÄRMSÅNGARE *Hippolais icterina*

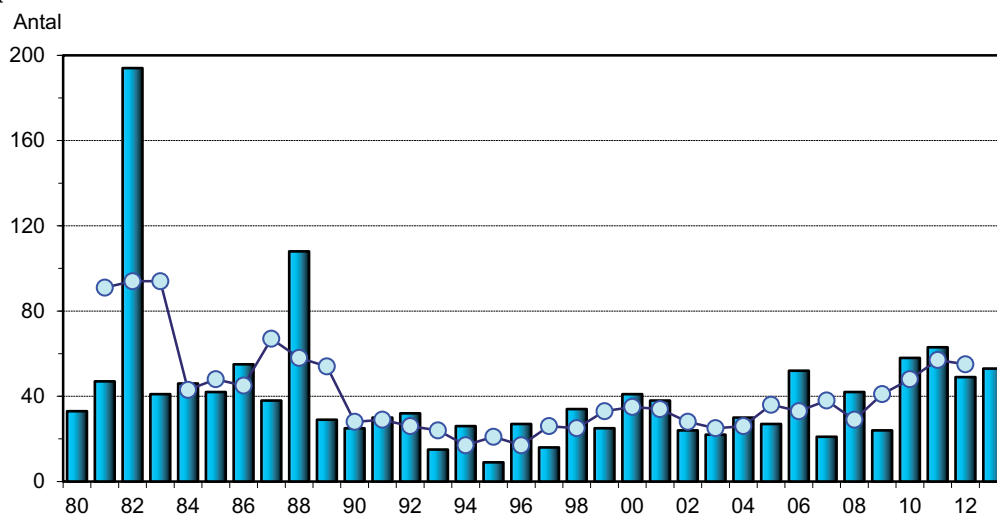
Ringmärkta hösten 2013: 53. Årsungar (1k): 40, äldre (2k+): 13. Mv. 1980–2009: 40.

Härmsångarens utbredning i Sverige liknar rörsångarens, dvs. den finns i södra delen av landet, företrädesvis i gles lövskog med buskage i undervegetationen. Beståndet beräknas till omkring 50 000 par varav ca 8 000 (16 %) i Skåne.

Våra siffror visar ingen signifikant trend för hela 33-årsperioden. Den signifikanta nedgången under de första 17 åren har bytts till en signifikant uppgång under de senaste 17 åren (Tabell 3). Det finns ingen signifikant kvantitativ skillnad mellan 17-årsperioderna (Tabell 4).

Foto: Jens B Bruun.

Årets summa (53) ligger över både långtidsmedelvärdet (40) och medelvärdet för 1997–2012-talet (35, Tabell 2). Efter nedgången fram till mitten av 1990-talet visar härmsångaren liksom många andra arter en tendens till återhämtning under senare år. Frånsett de extremt höga siffrorna 1982 och 1988 ser härmsångaren ut att vara tillbaka på "1980-talsnivå".

I Häckfågeltaxeringen finns en likartad tendens. I Danmark finns däremot en klart negativ trend under hela perioden, särskilt i de västra delarna.

Härmsångaren tillhör liksom kärrsångaren de senast anländande och tidigast bortflyttande arterna. Många av de gamla fåglarna ger sig av redan i slutet av juli och ungfåglarna i augusti. Eftersom ungfåglarna dominerar blir genomsnittligt mediandatum 13 augusti. I år inföll mediandatum redan 5 augusti och 70 % av fåglarna (mot normalt ca 45 %) ringmärktes före 11 augusti. Det tyder på att de troligen kom från närliggande rekryteringsområden, där häckningen relativt sett lyckades bättre än i mera avlägsna områden. En annan faktor är, att det även finns en signifikant förskjutning ($p < 0,01$) av mediandatum under hela 34-årsperioden, som tyder på tidigare bortflyttning (jfr. sävsångare ovan).

ÄRTSÅNGARE *Sylvia curruca*

Ringmärkta hösten 2013: 66. Årsungar (1k): 65, äldre (2k+): 1. Mv. 1980–2009: 75.

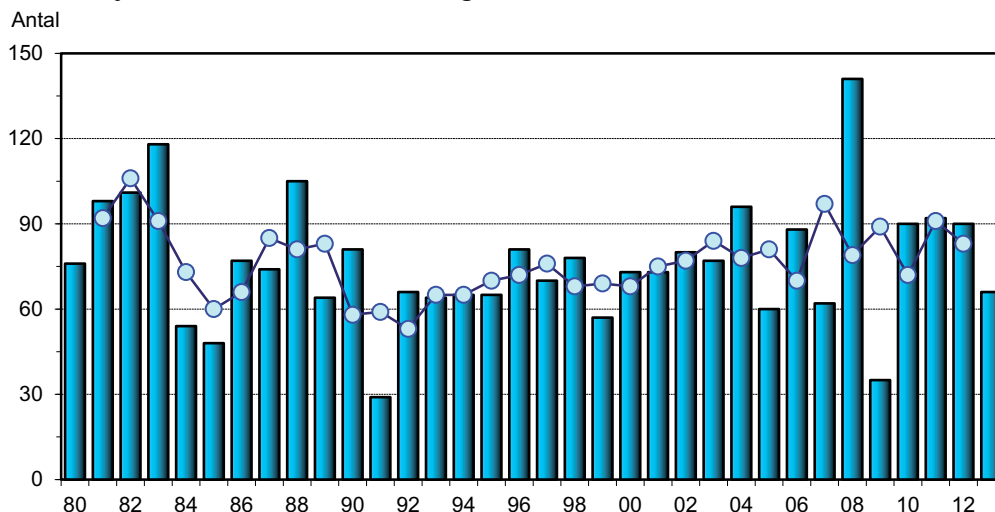

Foto: Jens B Bruun.

Ärtsångaren är liksom näktergalen en sydostflyttande art med vinterkvarter i Östafrika. Den häckar i buskrika marker med enstaka större träd och är t.ex. inte ovanlig i villaträdgårdar. Beståndet i Sverige utgörs av ca 250 000 par. Av dessa finns ca 15 000 (16 %) i Skåne.

Ärtsångaren har ett tämligen stabilt bestånd, som efter en tendens till minskning på 1980-talet nu tenderar att öka något under de senaste 17 åren. Inga av dessa förändringar är emellertid signifikanta vare sig i kontinuitet eller kvantitet.

I den svenska häckfågeltaxeringen är mönstret likartat och långtidstrenden är inte signifikant. I Danmark är långtidstrenden däremot negativ, bl.a. därför att beståndet minskade under 1980-talet och början av 1990-talet. Minskningen är starkast i den västra delen av landet.

Antalet ringmärkta hösten 2013 stannade på 66 ex, vilket ligger under såväl det fasta 30-årsmedelvärdet (75) som för åren 1997–2012 (79, Tabell 2).

Ärtsångarens höstflyttning vid Falsterbo äger rum under augusti och början av september. Genomsnittligt mediandatum infaller 17 augusti. I år inföll mediandatum en dag senare, 18 augusti. Adulta ärtsångare flyttar i genomsnitt senare än ungfågarna, efter genomförd komplett ruggning.

TÖRNSÅNGARE *Sylvia communis*

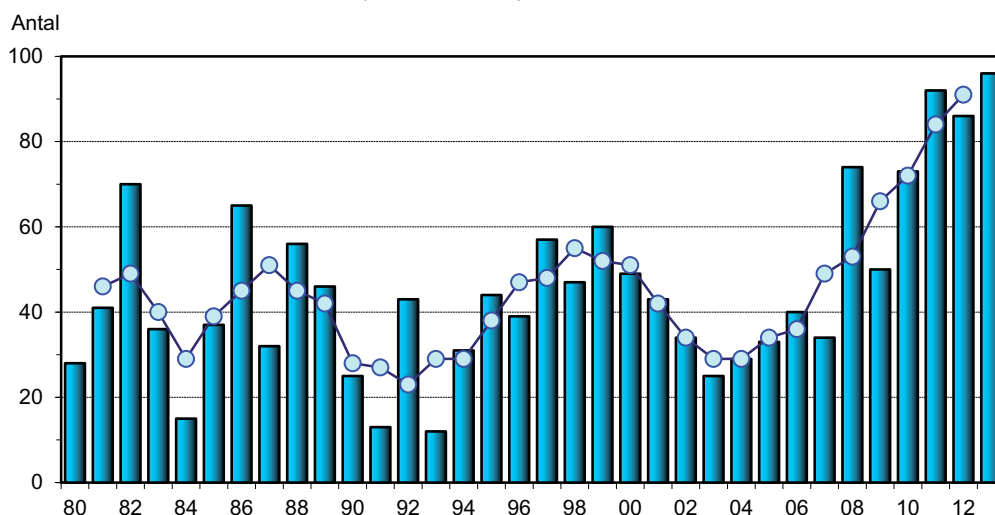
Ringmärkta hösten 2013: 96. Årsungar (1k): 91, äldre (2k+): 5. Mv. 1980–2009: 40.

Törnsångaren häckar i mera öppet landskap än ärtsångaren. Buskage, ofta taggiga, med högrötsvegetation är en typisk törnsångarbiotop. En egenhet är att törnsångare gärna häckar nära andra törnsångarpar i ett slags glesa "kolonier" (Svensson m.fl. 1999). Det svenska beståndet beräknas uppgå till ca 250 000 par varav ca 44 000 (18%) i Skåne.

Törnsångaren övervintrar huvudsakligen i Västafrika och var en av de arter som drabbades hårdast av den svåra torkan i Sahelzonen kring 1970. Sedan dess har beståndet varit fluktuerande, något som på senare år övergått till en klar ökning. Antalet ringmärkta törnsångare hösten 2013 (96) är det högsta i hela serien. Det är mer än dubbla långtidsmedelvärdet (40) och likaledes åtskilligt högre än medelvärdet för 1997–2012 (52, Tabell 2).

Foto: P-G Bentz/Sturnus.

Långtidstrenden är en signifikant ökning trots fluktuationerna och detsamma gäller den danska häckfågeltaxeringen. Den svenska häckfågeltaxeringen har en icke-signifikant långtidstrend (punkttaxeringarna) men en signifikant ökning för standardrutterna som startade 1998. I vårt material ses också ökning under de senaste 17 åren, men den ligger alldeles under gränsvärdet för signifikans (Tabell 3). Det finns däremot en signifikant kvantitativ skillnad mellan 17-årsperioderna (Tabell 4).

Nedgångarna i figuren ovan sammanfaller nästan förvånade väl med perioder av stora nederbördsunderskott i Sahel. Detsamma gäller bestånden i bl.a. Danmark och Storbritannien. Då fluktuationerna i det engelska beståndet skiljer sig från dem som ses i det svenska, kan man anta att dessa båda populationer har olika övervintringsområden.

Törnsångaren flyttar bort i augusti och början av september. Ungfågeln flyttar något tidigare än de gamla, vilka ruggar komplett före bortflyttningen. Genomsnittligt mediandatum är 16 augusti. I år inföll det 10 augusti och 50 % av fåglarna ringmärktes i början av säsongen (21 juli–10 aug) mot normalt 36 %. Törnsångaren häckar tämligen allmänt på Falsterbonäset och

dessa lyckades uppenbarligen väl med häckningen, relativt sett. Det finns inte någon signifikant förskjutning av mediandatum som hos säv- och härmsångare.

TRÄDGÅRDSSÅNGARE *Sylvia borin*

Ringmärkta hösten 2013: 112. Årsungar (1k): 94, äldre (2k+): 18. Mv. 1980–2009: 173.

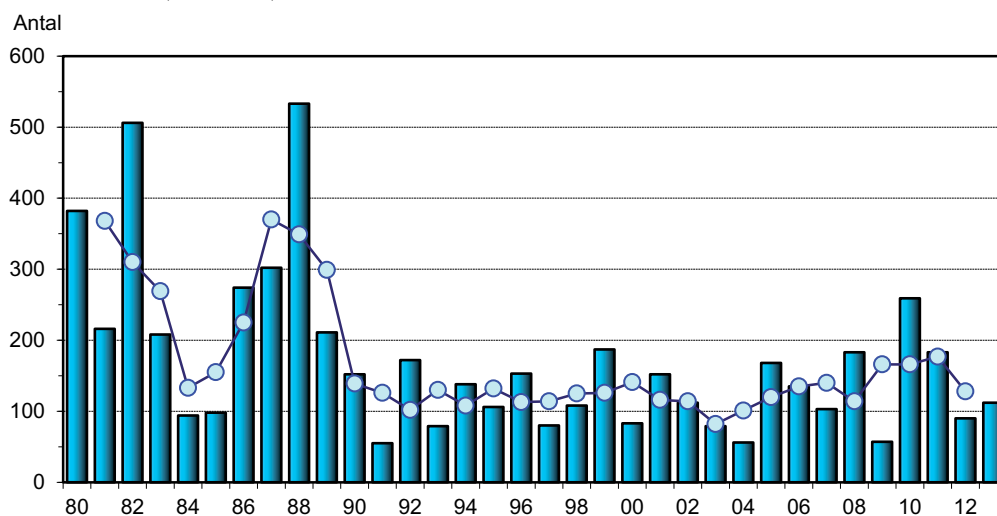
Trädgårdssångaren är den talrikaste arten av släktet *Sylvia* i Sverige. Ca 1,2 milj. par beräknas häcka i landet varav ca 85 000 (7 %) i Skåne. Arten är väl spridd i busk- och örtrik lövskog och, för all del, även i trädgårdar. Den för ett tämligen undagömt leverne inne i buskagen. Inte ens sångplatserna är särskilt exponerade.

Trädgårdssångaren visar en betydande nedgång i början av 1980-talet och ytterligare en omkring 1990. Den långsiktiga trenden är fortfarande signifikant negativ i vårt material och de höga siff-

Foto: John Larsen.

rorna åren 1982 och 1988 gör att minskningarna blir extra markerade. De två 17-års-perioderna visar en signifikant nedgång under de första 17 åren medan trenden under de senaste 17 inte är signifikant (Tabell 3). Kvantitativt finns en signifikant skillnad mellan de första och de senaste 17 åren (Tabell 4).

Trädgårdssångaren minskar signifikant även i Danmark medan den svenska häckfågelinventeringens punkttaxeingar visar en icke-signifikant trend.

Antalet ringmärkta hösten 2013 stannade på 117 ex och hamnar således långt under 30-årsmedelvärdet (171) men ligger närmre medeltalet för 1997–2012 (127, Tabell 2).

Trädgårdssångaren har en relativt lång sträckperiod vid Falsterbo, ungefär en och en halv månad, oftast med början omkring 10 augusti. Genomsnittligt mediandatum är 26 augusti och i år den 23:e.

SVARTHÄTTA *Sylvia atricapilla*

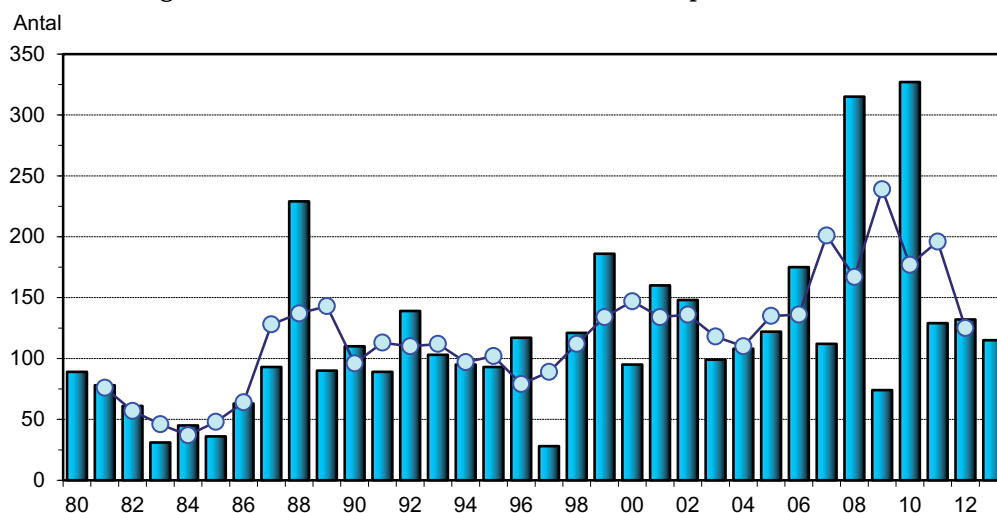
Ringmärkta hösten 2013: 115. Årsungar (1k): 108, äldre (2k+): 7. Mv. 1980–2009: 110.

Foto: John Larsen.

Svarthättan förekommer i biotop som liknar trädgårdssångarens, dvs. busk- och örtrik lövskog, men svarthättan föredrar lite skuggigare och mörkare miljöer. Den förekommer också i lummiga trädgårdar. Det svenska beståndet uppskattas till ca 1,2 milj. par varav ca 140 000 i Skåne (12 %), dvs. svarthättan är numera ungefär lika talrik som trädgårdssångaren. Årets säsongssumma slutade på 115 ex, en tämligen måttlig summa som ligger precis ovanför långtidsmedelvärdet (110) men däremot ganska långt under medelvärdet för 1997–2012

(146, Tabell 2). Svarthättan är jämte törnsångaren den enda art inom detta projekt, som ökar signifikant under hela 34-årsperioden. Även under den första 17-årsperioden är trenden signifikant positiv men inte under den andra, beroende på stora mellanårsvariationer (Tabell 3). Det finns också en signifikant kvantitativ skillnad mellan 20-årsperioderna (Tabell 4).

Svarthättan kan både kallas lång- och medeldistansflyttare, eftersom två populationer förekommer i Fennoskandien: en västlig med övervintringsområde i Sydvästeuropa och Nordafrika samt en östlig population, som övervintrar i Östafrika (Zink 1973). Överlappningen är dock stor och återfynd av svarthättor ringmärkta i Sverige finns i båda riktningarna (Fransson & Hall-Karlsson 2008). Den västliga populationen ökar, vilket bekräftas av data från flera länder i Västeuropa. Den östliga populationen däremot har varit stadd i nedgång, bl.a. i Finland under 1990-talet. Under perioden 1980–99 noterades en signifikant ökande trend för svarthätta vid Falsterbo medan den motsatta trenden noterades vid Ottenby (Karlsson m.fl. 2005). Vi antog att svarthättorna som ringmärks vid Falsterbo i allt högre omfattning tillhör den sydvästflyttande populationen. Det visade också att två så pass närbelägna platser som Falsterbo och Ottenby åtminstone delvis berördes av skilda populationer. Fr.o.m. 1992 vände trenden vid Ottenby alltmer i positiv riktning och det kan antingen tolkas som att den sydvästflyttande populationen har spridit sig österut och/eller har den sydostflyttande har återhämtat sig. Vid Falsterbo fångas

de flesta svarthättorna under september och mediandatum infaller 17 september, i år dock något tidigare, 12 september.

GRÖNSÅNGARE *Phylloscopus sibilatrix*

Ringmärkta hösten 2013: 15. Årsungar (1k): 15, äldre (2k+): 0. Mv. 1980–2009: 21.

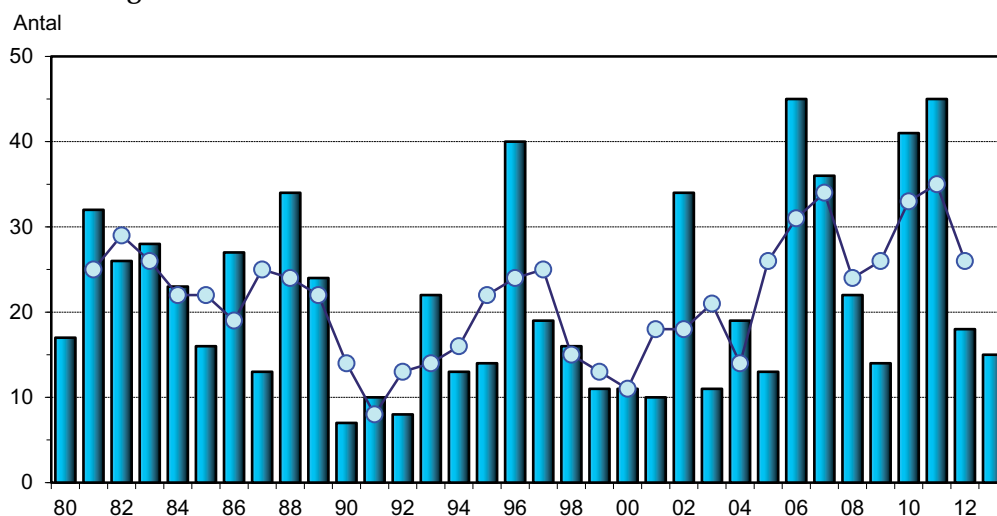

Foto: Jens B Bruun.

Grönsångaren trivs bäst i högstammig lövskog, gärna bokskog, där den är en karaktärsart under vår och försommar. Ungefär 220 000 par beräknas ingå i det svenska beståndet varav ca 15 000 (7 %) i Skåne. Den är en av få palearktiska flyttfågelarter som övervintrar i tropisk regnskog (Svensson m.fl. 1999).

Grönsångaren är ingen vanlig art i fångsten vid Falsterbo och uppvisar stora årliga antalsvariationer, relativt sett. Ingen signifikant trend finns och inte heller någon kvantitativ skillnad mellan

17-årsperioderna (Tabell 3 & 4). Man kan dock ana en tendens till uppgång under den senaste 17-årsperioden men de årliga antalsvariationerna gör att korrelationen hamnar strax under gränsen för signifikans.

I Danmark har en signifikant nedgång här ägt rum i Danmark sedan slutet av 1980-talet, starkast i de västra delarna (Jylland). De svenska punkttaxeringarna visar en långsiktig, icke-signifikant ökning. Denna ägde i huvudsak rum före 1990 och har därefter ersatts av en svagt vikande tendens. I de nya standardrutterna (fr.o.m. 1998) har arten dock fortsatt positiv tendens. Årets totalsumma uppgick till endast 15 ex, vilken ligger under långtidsmedelvärdet (21) och även under medelvärdet för 1997–2012 (23, Tabell 2).

Genom långvarig personlig erfarenhet har vi upptäckt att grönsångaren oftast fångas i samband med nordliga eller nordostliga vindar till skillnad från många andra arter. En ren spekulation är att det beror på flyttningsstrategi, sannolikt flyttar den i långa etapper (har relativt stora vingar). Detta bidrar förstås till större varians i materialet.

Grönsångaren flyttar bort relativt tidigt. Genomsnittligt mediandatum infaller 14 augusti, men de årliga mediandatumen har stor spridning. I år inföll det 10 augusti.

LÖVSÅNGARE *Phylloscopus trochilus*

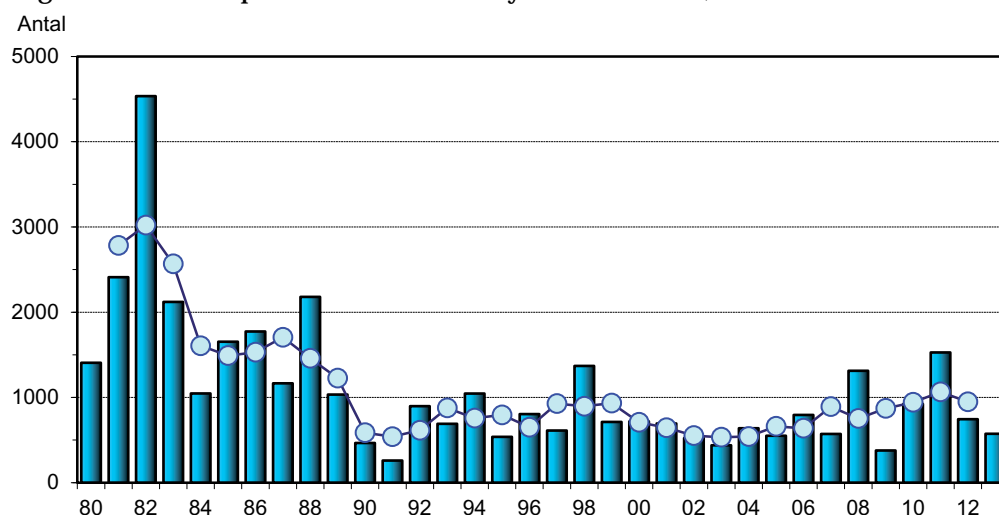
Ringmärkta hösten 2013: 573. Årsungar (1k): 536, äldre (2k+): 37. Mv. 1980–2009: 1 111.

Foto: P-G Bentz/Sturnus.

”Sveriges vanligaste fågel” brukar lövsångaren kallas, eftersom den är allmän över hela landet långt upp i fjällvärlden. I den senaste beståndsuppskattningen anges populationen till ca 13 milj. par varav ca 300 000 i Skåne, vilket endast utgör drygt 2 % av det totala beståndet. I Sverige förekommer två raser av lövsångare, en i söder (ssp. *trochilus*) och en i norr (ssp. *acredula*). Skiljelinjen mellan bestånden går genom Hälsingland–Härjedalen (ungefär vid 62° N).

Den sydliga populationen övervintrar i västra Afrika, den nordliga i Östafrika. Det innebär i sin tur att den sydliga populationen flyttar förbi Falsterbo i betydligt högre utsträckning än den nordliga, som i stället passerar t.ex. Ottenby i större antal (Karlsson & Pettersson 1993).

I vårt material är trenden för hela perioden fortfarande signifikant minskande. För de senaste 17 åren finns dock ingen signifikant trend (Tabell 3), vilket också syns i figuren ovan. Den kvantitativa skillnaden mellan de första och de senaste 17 åren är också signifikant. Medelvärdet för 1997–2013 är bara ca 54 % av motsvarande värde för 1980–96 (Tabell 4). Den tendens till ökning, som ses hos många andra arter under 2000-talet, kan visserligen också anas hos lövsångaren men det är långt kvar till 1980-talets nivå.

Häckfågeltaxeringen redovisar raserna var för sig och den sydliga är signifikant minskande (punkttaxeringen) medan den nordliga inte har någon signifikant trend. I Danmark är trenden för lövsångare signifikant negativ. Minskningen under 1980-talets senare del drabbade alltså i huvudsak den sydliga rasen, vilket också syns i våra ringmärkningssiffror men inte i Ottenbys. På senare tid har även den nordliga rasen minskat, kanske uppemot 50 % de senaste 10–15 åren (Lindström & Green 2013).

Höstens ringmärkningssumma slutade på 573 ex. Det är långt under långtidsmedelvärdet (1 111) och även under medelvärdet för 1997–2012 (781, Tabell 2). Det är också det sjätte lägsta antalet i serien.

Vid Falsterbo ringmärks de flesta lövsångare från ca 10 augusti och fram till mitten av september. Genomsnittligt mediandatum infaller 23 augusti. I år inföll mediandatum 24 augusti.

GRÅ FLUGSNAPPARE *Muscicapa striata*

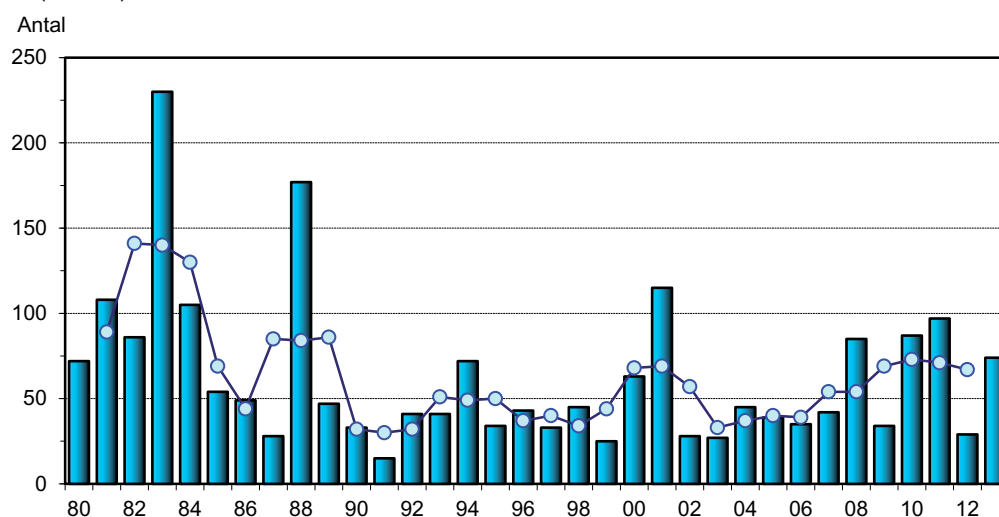
Ringmärkta hösten 2013: 74. Årsungar (1k): 73, äldre (2k+): 1. Mv. 1980–2009: 62.

Den grå flugsnapparen är en tystlåten fågel som häckar i snart sagt all slags skogsmark över hela Sverige, utom i tät granskog. Den är relativt ovanlig i Sydvästskåne beroende på avsaknad av lämpliga häckningsmiljöer. Skandinaviska grå flugsnappare övervintrar huvudsakligen i tropiska Afrika, söder om ekvatorn (Svensson m.fl. 1999).

Det svenska beståndet av grå flugsnappare beräknas till ca 1,5 miljoner par. Endast ca 18 000 av dessa (1,2 %) finns i Skåne.

Foto: Tommy Flies.

Ringmärkningssiffrorna vid Falsterbo visar en signifikant negativ trend under de första 17 åren (1980–96) av undersökningsperioden (Tabell 3). Långtidstrenden är dock inte signifikant och det är inte heller trenden under de senaste 17 åren, även om en tendens till uppgång kan skönjas. Det finns inte heller någon signifikant kvantitativ skillnad mellan 17-årsperioderna (Tabell 4).

En nedgång ses också de svenska punkttaxeringarna, där långtidstrenden fortfarande är signifikant negativ medan långtidstrenden i Danmark inte är signifikant.

Hösten 2013 ringmärktes 74 grå flugsnappare vid Falsterbo. Summan är högre än både långtidsmedelvärdet (62) och medelvärdet under 1997–2012 (52, Tabell 2) och den tionde högsta i serien.

Grå flugsnappare passerar Falsterbo på höstflyttning huvudsakligen från mitten av augusti till mitten av september. Mediandatum infaller 4 september, alltså relativt sent beroende på att merparten av fåglarna först ska flytta genom en stor del av Sverige. I år inföll mediandatum 3 september.

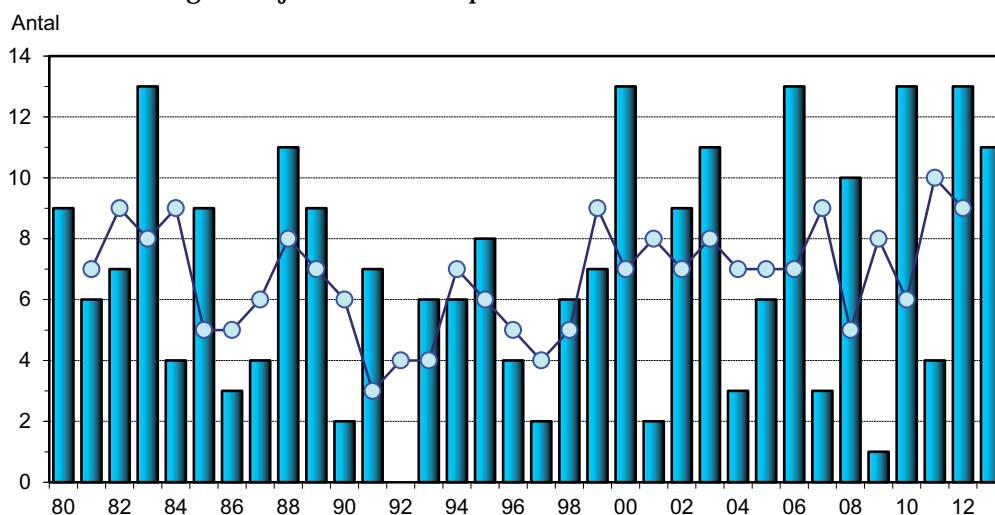
MINDRE FLUGSNAPPARE *Ficedula parva*

Ringmärkta hösten 2013: 11. Årsungar (1k): 11, äldre (2k+): 0. Mv. 1980–2009: 6.

Sverige ligger i den nordvästra periferin av den mindre flugsnapparens utbredningsområde. Arten är endast sporadiskt häckande i sydöstra Sverige, helst i ogallrad äldre skog. (Svensson m.fl. 1999). Enligt de senaste beräkningarna häckar ca 1 100 par i Sverige varav ca 40 par i Skåne. Det är alltså mycket tveksamt om en så pass ovanlig art kan uppvisa någon trend. Så tycks inte vara fallet om man tittar på diagrammet och förmodligen är förekomsten just så varierande som det ser ut. Det är alls inte otänkbart i randområdet för en art som nås av ett varierande antal fåglar varje år beroende på förhållanden under vårsträcket.

Foto: John Larsen.

Hösten 2013 ringmärktes elva mindre flugsnappare, vilket är tangering av den näst högsta säsongssumman för tredje gången och egentligen mest ett fortsatt bevis på de stora mellanårsfluktuationerna.

Mindre flugsnapparen flyttar åt sydost. Vid Falsterbo ringmärks de flesta (78 %) under september, alltså tämligen sent för tropikflyttare. I år inföll mediandatum 11 september. Genomsnittligt mediandatum är 18 september.

SVARTVIT FLUGSNAPPARE *Ficedula hypoleuca*

Ringmärkta hösten 2013: 43. Årsungar (1k): 38, äldre (2k+): 5. Mv. 1980–2009: 112.

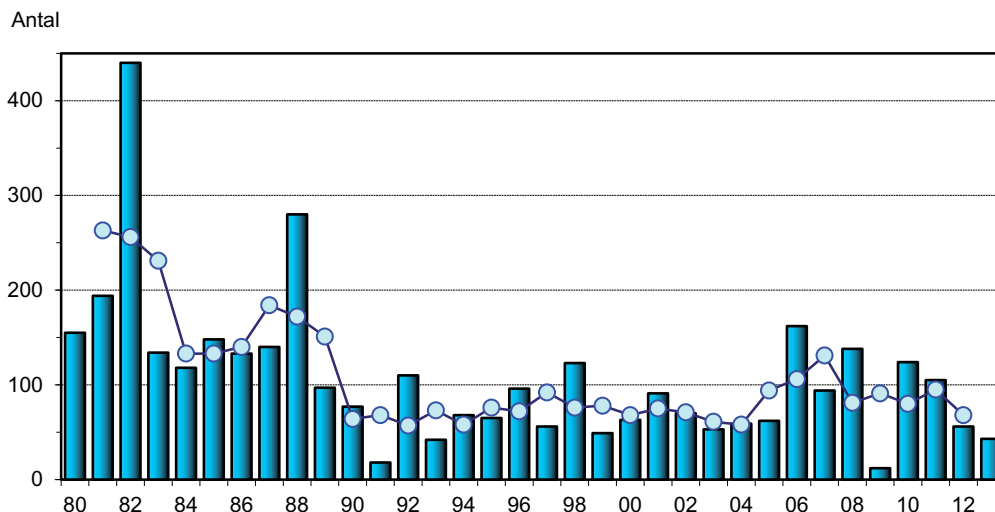

Foto: P-G Bentz/Sturnus.

Svartvit flugsnappare är en välbekant art, eftersom den gärna häckar i holkar. Arten förekommer i många olika skogsbiotoper över i princip hela Sverige, bara det finns tillgång till boplatser. Beståndet uppskattas till ca 1,4 milj. par och av dessa beräknas ca 40 000 (3 %) finnas i Skåne. Övervintringen sker i tropiska Västafrika.

Arten är känd för att uppvisa stora årliga variationer i sin förekomst. Våra ringmärkningssiffror visar ändå en signifikant minskning under hela perioden ($p < 0,01$), starkast under den första

av de två 17-årsperioderna ($p > 0,001$, Tabell 3). Under de senaste 17 åren finns ingen signifikant trend. Arten följer alltså samma mönster som många andra. Det finns även signifikant kvantitativ skillnad mellan de första och de senaste 17 åren i serien (Tabell 4).

I Danmark har beståndet minskat från 1980-talets slut och framåt. Häckfågeltaxeringens punktrutter visar också en långsiktig signifikant minskning hos svartvit flugsnappare i Sverige. De nya standardrutterna visar en tendens till ökning sedan 1998.

Årets ringmärkningssumma slutade på 43 ex, långt under både långtidsmedelvärdet (112) och medelvärdet för 1997–2012 (82, Tabell 2). Det är därtill den fjärde lägsta säsongssumman i hela serien.

Svartvita flugsnappare på höstflyttning passerar Falsterbo huvudsakligen från mitten av augusti till början av september. Genomsnittligt mediandatum infaller 23 augusti och i år blev det också 23 augusti.

TÖRNSKATA *Lanius collurio*

Ringmärkta hösten 2013: 5. Årsungar (1k): 3, äldre (2k+): 2. Mv. 1980–2009: 17.

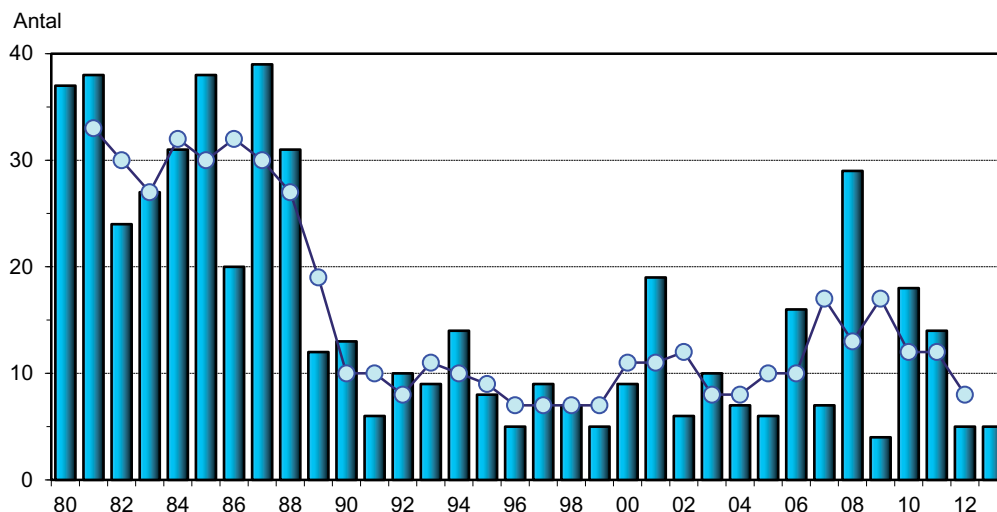
Törnskatan är (var?) en karaktärsfågel i öppna, torra, soliga, insektsrika marker. Beståndet beräknas f.n. uppgår till ca 44 000 par varav ca 3 000 (7%) i Skåne. I Sverige (och Europa) har arten en sydostlig utbredning. Den flyttar också åt sydost över östra Medelhavsområdet och vidare ned genom Östafrika. Törnskatan har minskat kraftigt i hela Västeuropa de senaste 30 åren enligt i princip alla större fågelövervakningsprogram. I England är den i det närmaste försvunnen.

Foto: Jens B Bruun

Anledningarna till törnskatebeståndets minsk-

ning antas bl.a. vara brist på biotoper på grund av strukturomvandlingen inom jordbruket och/eller kraftigt försämrad kvalitet på häckningsplatserna genom att större insekter saknas. Klimatologiska skäl har också anförts bl.a. för nedgången i Storbritannien med det atlantiska klimat som råder där. För det svenska törnskatebeståndet verkar begränsningar på häckningslokalerna ha störst inverkan (Svensson m.fl. 1999).

Falsterbomaterialet visar signifikant nedgång under hela perioden, kraftigast i slutet av 1980-talet (Tabell 3). Därefter ses en långsammare nedgång, vilken så småningom tenderar att vända uppåt men med stora mellanårsvariationer. Trenden för de senaste 17 åren är inte signifikant. Däremot finns en signifikant kvantitativ skillnad mellan de första och de senaste 17 åren (Tabell 4).

I den svenska häckfågelinventeringens punkttaxeringar är nedgången signifikant men i ett vågigt mönster. De nya standardrutterna (fr.o.m. 1998) visar ingen signifikant trend. I Danmark minskade törnskatan kraftigast i slutet av 1970-talet och minskar fortfarande, särskilt i Jylland.

Hösten 2013 ringmärktes endast fem törnskator, långt färre än både långtidsmedelvärdet (17) och medelvärdet för 1997–2012 (11, Tabell 2).

Törnskatans höstflyttning vid Falsterbo äger huvudsakligen rum i senare delen av augusti. Genomsnittligt mediandatum är 24 augusti. Årliga mediandatum varierar mycket, bl.a. eftersom arten är så fåtalig. I år var det 18 augusti.

Tack

Denna rapport är den åttonde i projektet för övervakning av tropikflyttande småfåglars beståndsutveckling. Resultaten blir extra värdefulla tack vare det bakgrundsmaterial (1980–2005), som redan fanns och som medför att serien nu är 34 år lång. Jag vill därför först och främst tacka alla ringmärkare och assistenter som under längre eller kortare perioder hjälpt till att samla in detta material under mer än tre decennier. Att arbetet dessutom i hög grad har gjorts ideellt förringar sannerligen inte deras insatser.

Varmt tack också till Miljöavdelningen vid Länsstyrelsen i Skåne län och Kristian Nilsson, vilka stöder projektet ekonomiskt och därmed visar att det är en värdefull del i svensk miljöövervakning.

Sist men inte minst vill jag rikta ett hjärtligt tack till alla fågelfotograferande vänner, Mikael Arinder, P-G Bentz, Jens B Bruun, Jan Elmelid, Tommy Flies, John Larsen och Björn Malmhagen, som varit vänliga att ställa sina bilder till förfogande. Ni sätter färg på rapporten!

Detta är Meddelande nr. 280 från Falsterbo Fågelstation.

Referenser

- Alerstam, T. 1978. Reoriented bird migration in coastal areas: Dispersal to suitable resting grounds? – *Oikos* 30: 405–408.
- Both, C., Bouwhuis, S., Lessells, C.M. & Visser, M.E. 2006. Climate change and population declines in a long-distance migratory bird. *Nature* 441: 81–83.
- BirdLife International. 2004. Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK.
- BirdLife Conservation Series No. 12.
- Ehnbom, S., Karlsson, L., Ylvén, R. & Åkesson, S. 1993. A comparison of autumn migration strategies in Robins *Erithacus rubecula* at a coastal and an inland site in southern Sweden. *Ring. & Migr.* 14: 84–93.
- Fransson, T. & Hall-Karlsson, S. 2008. Svensk ringmärkningsatlas. Vol 3. Stockholm.
- Heldbjerg, H., Lerche-Jørgensen, M. & Fink Jørgensen, M. 2013. Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975–2012. Årsrapport for Punkttællingsprojektet. Dansk Ornitologisk Forening.
- Hjort, C. & Lindholm, C-G. 1978. Annual bird ringing totals and population fluctuations. *Oikos* 30: 387–392.
- Husby, M. & Stueflotten, S. 2008. Norsk Hekkefugltaksering. Bestandsutvikling i HFT-områdene for 58 arter 1995–2007. Norsk Ornitologisk Forening.
- Hüppop, K. & Hüppop, O. 2005. Atlas zur Vogelberingung auf Helgoland. Teil 3: Veränderungen von Heim- und Wegzugzeiten von 1960 bis 2001. *Vogelwarte* 43: 217–248.
- Jonzén, N., Lindén, A., Ergon, T., Knudsen, E., Vik, J.O., Rubolini, D., Piacentini, D. & Brinch, C., 2006. Rapid Advance of Spring Arrival Dates in Long-Distance Migratory Birds. *Science* 312: 1959–1961.
- Karlsson, L. 2007. Övervakning av beståndsväxlingar hos svenska småfåglar med vinterkvarter i tropikerna via ringmärkningssiffror vid Falsterbo Fågelstation. Rapport 2007. Rapport till Länsstyrelsen i Skåne 36 sid.
- Karlsson, L., Ehnbom, S., Persson, K. & Walinder, G. 2002. Changes in numbers of migrating birds at Falsterbo, south Sweden, during 1980–99 as reflected by ringing totals. *Ornis Svecica* 12: 113–138.
- Karlsson, L., Ehnbom, S. & Walinder, G. 2005. A comparison between ringing totals at Falsterbo Bird Observatory, SW Sweden, ringing totals at Ottenby Bird Observatory, SE Sweden, and Point Counts from the Swedish Breeding Bird Census during 20 years (1980–99). *Ornis Svecica* 15: 183–205.
- Karlsson, L. & Pettersson, J. 1993. Ringmärkning och miljöövervakning – några jämförelser av fångstsiffror från Falsterbo och Ottenby fågelstationer. -SOF. 1993. Fågelåret 1992. Stockholm.

Kjellén, N. 2013. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2012. (Migration counts at Falsterbo in the autumn of 2012.) Fåglar i Skåne 2012: 5–48.

Liljefors, M., Pettersson, J. & Bengtsson, T. 1985. Rekryteringsområden för flyttfåglar fångade vid Ottenby fågelstation. Rapport från Ottenby fågelstation nr 5. Degerhamn.

Lindström, Å. & Svensson, S. 2005. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2004. Ekologiska Institutionen, Lunds Universitet.

Lindström, Å. & Green, M. 2013. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2012. – Rapport, Biologiska institutionen, Lunds Universitet. 80 sidor.

Ottvall, R., Edenius, L., Elmberg, J., Engström, H., Green, M., Holmqvist, N., Lindström, Å., Tjernberg, M. & Pärt, T. 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Naturvårdsverket rapport 5813, maj 2008.

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. - SOF, Halmstad.

Payevsky, V. 1998. Age structure of passerine migrants at the eastern Baltic coast: the analysis of the "coastal effect". *Ornis Svecica* 8: 171–178.

Payevsky, V. 2006. Mechanisms of population dynamics in trans-Saharan migrant birds: A review. *Zoologicheskii Zhurnal* 85:3 pp. 368–381.

Peach, W., Furness, R.W. & Brenchley, A. 1999. The use of ringing to monitor changes in the numbers and demography of birds. *Ring. & Migr.* 19: 57–66.

Ralph, C.J. 1981. Age ratios and their possible use in determining autumn routes of passerine migrants. *Wilson Bull.* 93: 164–188.

Roos, G. 1984. Flyttning, övervintring och livslängd hos fåglar ringmärkta vid Falsterbo (1947–1980). *Anser*, Suppl. 13. Lund.

Roos, G. & Karlsson, L. 1981. Ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo fågelstation 1980. (The ringing activity at Falsterbo Bird Station in 1980.) *Anser* 20: 99–108.

Roos, G., Karlsson, L., Persson, K. & Walinder, G. 1985. Ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo fågelstation 1984. (Summary: The ringing activity at Falsterbo Bird Station in 1984.) -*Anser* 24: 89–102.

Stolt, B-O. 1987. Ringmärkning och populationsförändringar hos fåglar. *Acta Reg. Soc. Sci. Litt. Gothoburgensis. Zoologica* 14: 202–212.

Stolt, B-O. & Österlöf, S. 1975. Ringmärkning och flyttfåglars beståndsvariationer. *Fauna och Flora* 70: 69–84.

Svensson, S., Hjort, C., Pettersson, J. & Roos, G. 1986. Bird population monitoring: a comparison between annual breeding and migration counts in Sweden. Pp. 215–224 in *Baltic Birds IV* (Hjort, C., Karlsson, J. & Svensson, S. eds.) *Vår Fågelvärld*, Suppl. 11. Stockholm.

Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. Svensk fågelatlas. *Vår Fågelvärld*, supplement 31, Stockholm.

Väisänen, R.A. 2005. Maalinnuston kannanvaihtelut Etelä- ja Pohjois-Suomessa 1983–2005. (Monitoring population changes of 86 land bird species breeding in Finland in 1983–2005.) *Linnut-vuosikirja* 2005: 83–98.

Zehnder, S. & Karlsson, L. 2001. Do ringing numbers reflect true migratory activity of nocturnal migrants? *J. Orn.* 142: 173–183.

Zink, G. 1973. Der Zug europäischer Singvögel. 1 Lieferung. Vogelwarte Radolfzell. Möggingen.

Webreferenser

accuweather.com

falsterbofagelstation.se/arkiv/aterfynd/

smhi.se/klimatdata/Manadens-vader-och-vatten/Sverige/Manadens-vader-i-Sverige/juni-2013.

sofnet.org/ottenbyfagelstation/ringmarkning-observationer/aterfynd/

Appendix.

Säsongssummor, totalsummor och långtidsmedelvärden (30 år, 1980–2009) för 24 arter av tropikflyttande småfåglar ringmärkta vid Falsterbo Fågelstation.

ART	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	9	6	12	3	2	1	5	3	2	2	0	0	1	1
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FL	15	65	393	88	81	96	54	40	59	47	4	4	68	34
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FL	125	509	558	327	179	214	186	98	206	60	29	107	160	98
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	205	277	183	222	78	270	116	145	407	240	84	24	38	97
Gulärta <i>Motacilla flava</i> FL	47	63	70	57	65	55	62	24	74	55	24	10	85	67
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	6	11	12	6	6	12	7	9	16	4	7	1	4	1
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	259	467	379	571	152	133	91	146	238	161	107	58	99	138
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FL	127	158	61	153	60	51	38	37	88	50	44	12	41	52
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	19	52	26	19	15	16	14	18	16	7	7	5	5	2
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i> FL	0	2	7	8	5	3	6	0	1	6	2	1	2	1
Sävsångare <i>Acroceph. schoenobaenus</i> FL	664	618	776	463	298	331	619	571	833	693	500	348	853	489
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i> FL	29	86	146	117	65	176	133	68	153	122	113	53	104	42
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	1678	2241	3250	2194	1315	2400	2490	1802	2836	1964	1724	1675	3224	154
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	33	47	194	41	46	42	55	38	108	29	25	30	32	15
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	76	98	101	118	54	48	77	74	105	64	81	29	66	64
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	28	41	70	36	15	37	65	32	56	46	25	13	43	12
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	382	216	506	208	94	98	274	302	533	211	152	55	172	79
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	89	78	61	31	45	36	63	93	229	90	110	89	139	103
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	17	32	26	28	23	16	27	13	34	24	7	10	8	22
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1406	2410	4534	2120	1046	1653	1773	1165	2179	1033	465	259	897	690
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	72	108	86	230	105	54	49	28	177	47	33	15	41	41
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	9	6	7	13	4	9	3	4	11	9	2	7	0	6
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	155	194	440	134	118	148	133	140	280	97	77	18	110	42
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	37	38	24	27	31	38	20	39	31	12	13	6	10	9
Summa	5487	7823	11922	7214	3902	5937	6360	4889	8672	5073	3635	2829	6202	365

Appendix forts.

ART	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	0	2	3	0	2	2	4	1	5	2	3	3
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FL	16	15	10	10	9	6	10	11	26	13	35	15
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FL	148	90	82	97	35	43	22	58	317	48	125	68
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	121	112	61	33	91	166	63	99	106	159	135	76
Gulärta <i>Motacilla flava</i> FL	71	29	42	31	63	41	84	36	39	51	52	78
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	3	2	6	4	7	5	4	4	4	1	7	3
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	233	188	138	159	199	113	134	116	154	104	190	254
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FL	33	24	40	44	62	48	49	37	25	33	40	54
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	7	2	3	3	2	3	1	2	1	2	1	5
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i> FL	3	2	1	3	2	5	10	0	5	4	5	4
Sävsångare <i>Acroceph. schoenobaenus</i> FL	1128	594	565	371	611	353	418	150	706	415	787	781
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i> FL	120	68	84	72	56	56	149	40	124	62	125	76
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FL	3397	1527	1599	1266	1717	1010	1734	679	1131	1360	1990	1660
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	41	38	24	22	30	27	52	21	42	24	58	63
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	73	73	80	77	96	60	88	62	141	35	90	92
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	49	43	34	25	29	33	40	34	74	50	73	92
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	83	152	112	79	56	168	135	103	183	57	259	183
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	95	160	148	99	108	122	175	112	315	74	327	129
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	11	10	34	11	19	13	45	36	22	14	41	45
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	718	694	524	438	638	550	794	571	1312	377	924	1527
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	63	115	28	27	45	39	35	42	85	34	87	97
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	13	2	9	11	3	6	13	3	10	1	13	4
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	63	91	70	53	59	62	162	94	138	12	124	105
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	9	19	6	10	7	6	16	7	29	4	18	14
Summa	6498	4052	3703	2945	3946	2937	4237	2318	4994	2936	5509	5428

Genom standardiserad fångst och ringmärkning av småfåglar vid Falsterbo Fågelstation har beståndsväxlingar kunnat följas sedan 1980. Denna rapport redovisar ringmärkningssiffror för 2013. Rapporten fokuserar på småfåglar som övervintrar i tropikerna då det har visat sig att många av dem har minskat kraftigt.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane